

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Studijní program: B4106 Zemědělská specializace
Studijní obor: Biologie a ochrana zájmových organismů
Katedra: Katedra biologických disciplín
Vedoucí katedry: doc. RNDr. Ing. Josef Rajchard, Ph.D.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Loriové – obchod, chov v lidské péči a výskyt v přírodě

Vedoucí bakalářské práce: doc. RNDr. Josef Navrátil, Ph.D.

Autor bakalářské práce: Hana Hospůdková

České Budějovice, 2015

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta zemědělská

Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Hana HOSPŮDKOVÁ**
Osobní číslo: **Z12340**
Studijní program: **B4106 Zemědělská specializace**
Studijní obor: **Biologie a ochrana zájmových organismů**
Název tématu: **Loriové - obchod, chov v lidské péči a výskyt v přírodě**
Zadávající katedra: **Katedra biologických disciplin**

Zásady pro vypracování:

Cílem bakalářské práce je posouzení časoprostorového vývoje obchodování, chovu v lidské péči a výskytu v přírodě loriů. Práce bude zahrnovat především:

1. Rešeršní zpracování údajů o biologii a biogeografii loriů.
2. Zpracování dostupných údajů o chovu a přírodním výskytu loriů.
3. Zpracování dostupných údajů o obchodu s lorií podle časového aspektu, země původu, cílových destinací a druhového zastoupení.
4. Vyhodnocení zpracovaných dat o obchodování, chovu v lidské péči a výskytu v přírodě loriů.

ATENEUM APLIKACE
KATEDRA BILOGICKÝCH DISCIPLIN V
ALBRECHTOVĚ
STŘEDNÍ
UNIVERZITĚ
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Rozsah grafických prací: podle potřeby (tabulky, grafy, mapy, popř. fotograf. dokumentace)

Rozsah pracovní zprávy: 30

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Legault, A., Chartendrault, V., Theuerkauf, J., Rouys, S., & Barré, N. (2011). Large-scale habitat selection by parrots in new caledonia. *Journal of Ornithology*, 152(2), 409-419.

McDonald, D. (2003). Feeding ecology and nutrition of australian lorikeets. *Seminars in Avian and Exotic Pet Medicine*, 12(4), 195-204.

Wright, T. F., Schirtzinger, E. E., Matsumoto, T., Eberhard, J. R., Graves, G. R., Sanchez, J. J., Fleischer, R. C. (2008). A multilocus molecular phylogeny of the parrots (psittaciformes): Support for a gondwanan origin during the cretaceous. *Molecular Biology and Evolution*, 25(10), 2141-2156

<http://www.cites.org/>

<http://www.traffic.org/>

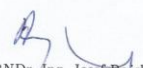
Vedoucí bakalářské práce: doc. RNDr. Josef Navrátil, Ph.D.
Katedra biologických disciplin

Datum zadání bakalářské práce: 10. února 2014

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2015

prof. Ing. Milošlav Soch, CSc., dr. h. c.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 13
370 05 České Budějovice

doc. RNDr. Ing. Josef Rajchard, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 5. března 2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, pouze za použití pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě v úpravě vzniklé vypuštěním význačných částí archivovaných Zemědělskou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, duben 2015.....

PODĚKOVÁNÍ

Poděkovat bych chtěla především vedoucímu této práce doc. RNDr. Josefu Navrátilovi, Ph.D. za jeho trpělivost, pomoc a vedení při zpracování této práce.

SOUHRN

Tato práce se zabývá zpracováním dostupných dat o početnosti populací loriů ve volné přírodě, jejich biologii, ochraně a ohrožení. Časoprostorový vývoj legálního obchodu byl hodnocen v letech 1981 – 2013 za použití CITES databáze. Výsledky jsou vyhodnocovány v rámci vývozu, dovozu, komodit, původu exemplářů a důvodu obchodu.

Bylo zjištěno, že nejvíce se obchodovalo s živými exempláři, nejčastějším důvodem byla komerce a původem byla zvířata chovaná v zajetí. Mezi hlavní importéry patřily Singapur, USA a Japonsko, jako hlavní exportéři byly Indonésie, Singapur a Jižní Afrika. Mezi druhy, se kterými se nejvíce obchodovalo, patří *Trichoglossus haematodus* a *Eos rubra*. Obchod dosahoval maxima v roce 1990 a poté méně v roce 1991 a 2005.

Klíčová slova: lori, CITES, vývoz, dovoz, obchod, chov, výskyt

ABSTRACT

This project concerns with making data about numbers of popular lories in wildlife, their biology, protection and threat. Timespace evolution of legendary business was rated from 1981 – 2013 with using of CITES database. The results are evaluated within the framework of export, import, commodities, purpose of trade and source of specimens.

It was found out that the biggest business was with a live specimens, the most often reason was commercial and ancestry all animals was kept in captivity. Singapore, USA and Japan belonged between main importers. Indonesia, Singapore and South Africa were main exporters. *Trichoglossus haematodus* and *Eos rubra* were main kind of animals for business. The biggest success in this industry was registered in 1990 and then less in 1991 and 2005.

Key words: lories, CITES, export, import, trade, breeding, occurrence

Obsah

1	ÚVOD	10
2	LITERÁRNÍ PŘEHLED	11
2.1	Taxonomické zařazení	11
2.2	Loriové	11
2.2.1	Rozšíření a stanoviště	12
2.2.2	Potrava	12
2.2.3	Krmení	12
2.2.4	Predátoři	12
2.2.5	Hnízdění	13
2.2.6	Potomstvo	13
2.3	Charakteristika druhů, se kterými se obchoduje	14
2.3.1	Rod <i>Eclectus</i>	14
2.3.2	Rod <i>Eos</i>	14
2.3.3	Rod <i>Glossopsitta</i>	16
2.3.4	Rod <i>Chalcopsitta</i>	16
2.3.5	Rod <i>Charmosyna</i>	18
2.3.6	Rod <i>Lorius</i>	21
2.3.7	Rod <i>Neopsittacus</i>	23
2.3.8	Rod <i>Oreopsittacus</i>	23
2.3.9	Rod <i>Phigys</i>	24
2.3.10	Rod <i>Pseudeos</i>	24
2.3.11	Rod <i>Psitteuteles</i>	25
2.3.12	Rod <i>Trichoglossus</i>	25
2.3.13	Rod <i>Vini</i>	26
2.4	Chov v zajetí	28
2.4.1	Krmení v zajetí	28
2.4.2	Voliéra	28
2.4.3	Chov nejčastějších druhů	29
	Rod <i>Eos</i>	29
	Rod <i>Glossopsitta</i>	30
	Rod <i>Chalcopsitta</i>	30
	Rod <i>Charmosyna</i>	32
	Rod <i>Lorius</i>	32
	Rod <i>Neopsittacus</i>	33
	Lori skvrnitý (<i>Neopsittacus musschenbroekii</i>)	33
	Rod <i>Oreopsittacus</i>	34
	Rod <i>Phigys</i>	34

	Rod <i>Pseudeos</i>	34
	Rod <i>Psitteuteles</i>	34
	Rod <i>Trichoglossus</i>	34
	Rod <i>Vini</i>	35
2.5	Ochrana loriů	36
2.5.1	CITES	36
	CITES I.....	37
	CITES II.....	37
	CITES III.....	37
	Kategorie v EU	37
	Získání permitů.....	38
	CITES a EU	38
	Zákaz komerčního využívání.....	38
	Přemístění exemplářů CITES v rámci EU	39
	CITES a ČR	39
	Orgány CITES.....	39
	Výkonný orgán	39
	Vědecký orgán	39
	Loriové a CITES.....	40
2.5.2	WWF	40
2.5.3	IUCN	41
3	METODIKA	44
4	DISKUZE A VÝSLEDKY	45
4.1	Časový vývoj obchodu	46
4.2	Struktura důvodu obchodu	51
4.3	Struktura původu exempláře	52
4.4	Struktura komodit.....	53
4.5	Hlavní země importu	55
4.6	Hlavní země exportu	56
4.7	Analýza pro vybrané druhy	57
	4.7.1 <i>Electus roratus</i>	57
	4.7.2 <i>Eos rubra</i>	60
	4.7.3 <i>Trichoglossus haematodus</i>	63
5	ZÁVĚR.....	67
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	68

1 ÚVOD

Vedle spousty ostatních druhů, které se už několik let musí potýkat s ohrožením svojí existence, se tak i loriové dostali na seznam chráněných druhů. Úbytkem přirozeného prostředí, lovem ze strany člověka a různými nemocemi se v průběhu let stav loriů ve volné přírodě snížil. Proto je velmi důležitá ochrana jak samotného druhu, tak i jeho přirozeného prostředí. Pro zabránění úplného vyhubení ohrožených druhů lidé vytvořili různé záchranné organizace, jako jsou např. CITES, WWF a Červený seznam IUCN.

Z důvodu ohrožení byli tedy loriové zařazeni do CITES. *Eos histio* jehož populace čítá 5 000 – 10 000 exemplářů a *Vini ultramarina* jehož populace čítá 1 000 – 2 500 exemplářů, jsou zařazeni v CITES I, ostatní loriové jsou zařazeni v CITES II.

Červený seznam IUCN řadí loriovité do 4 svých skupin, a to do zranitelných (*Eos cyanogenia*, *Charmosyna palmarum*, *Lorius garrulus*, *Vini peruviana* a *Vini stepheni*), téměř ohrožených (*Eos reticulata*, *Charmosyna multistriata*, *Charmosyna meeki*, *Charmosyna margarethae* a *Lorius albidinuchus*), ohrožených (*Eos histrio*, *Lorius domicella*, *Vini kuhlii* a *Vini ultramarina*) a do kriticky ohrožených (*Charmosyna toxopei*, *Charmosyna amabilis* a *Charmosyna diadema*).

Ochrana ohrožených druhů napomáhá nejen k udržení mizejících zvířat z volné přírody, ale i k ochraně prostředí, ve kterém se vyskytují, včetně dalších druhů obývajících stejné území.

Práce shrnuje základní informace o biologii, biogeografii a příčinách ohrožení loriů. Hlavním cílem bylo analyzovat časový vývoj obchodu na základě dat dostupných z CITES, a to v letech 1981 – 2013, včetně rozdělení podle důvodu, původu obchodu, komodit a jejich hlavních importérů a exportérů.

Cílem této práce je:

- Souhrn informací o biologii, biogeografii a chovu loriů
- Zhodnocení legálního obchodu v letech 1981 - 2013
- Zpracování dostupných údajů o obchodu podle důvodu obchodu, původu exempláře a komodit
- Hlavní země vývozu a dovozu

2 LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1 Taxonomické zařazení

Říše: živočichové (*Animalia*)

Kmen: strunatci (*Chordata*)

Třída: ptáci (*Aves*)

Podtřída: letci (*Neognathae*)

Řád: papoušci (*Psittaciformes*)

Čeleď: loriovití (*Loridae*)

Rod: *Chalcopsitta*

Charmosyna

Eos

Glossopsitta

Lorius

Neopsittacus

Oreopsittacus

Phigys

Pseudeos

Psitteuteles

Trichoglossus

Vini

2.2 Loriové

Loriové jsou menší až středně velcí papoušci, kteří se specializují na pyl. Dorůstají délky 15 – 32 cm (Gosler, 1994). Zobák mají naprosto odlišný od ostatních papoušků, mají ho bez zřetelného zubového zářezu na horní čelisti, je úzký a prodloužený (Vašíček, 2004). Mají dlouhý jazyk, na jehož konci je štětkovitá špička s papilami na povrchu, která umožňuje vybírat nektar z květů. Patří mezi důležité opylovače některých rostlin (Gosler, 1994; Dmitrijev, 1991). Když je jazyk plný pylu, zatahují ho zpět do ústní dutiny a v ní je pyl seškrábnut o záhyb kůže horního patra. Jejich papily jsou různé délky a platí, že druhy, které jsou více závislé na pylu a nektaru, mají papily větší (Vašíček, 2004).

Létají rychle a přímočaře. Ocas mají krátký a hranatý, nebo delší a špičatý. Zbarvení jsou velmi pestře: zelená, červená, modrá ve výrazné kresbě. Ve velké většině případů se od sebe pohlaví barevně neliší. Jsou velice hluční (Gosler, 1994).

2.2.1 Rozšíření a stanoviště

Obývají různé typy lesů, buš, zahrad (Gosler, 1994).

Mimo dobu hnízdění žijí společenským životem. Je možné je spatřit i v hejnech s jinými příbuznými druhy. Tato hejna jsou však nežádoucí v ovocných sadech, které přímo devastují. V Austrálii je sadaři střílejí a tráví, v Pacifiku je plaší hlukem plechovek, jež vytváří vanoucí vítr (Vašíček, 2004).

Některé druhy hledají potravu jen ve svém blízkém okolí, jiné za potravou migrují i z jednoho ostrova na druhý (Vašíček, 2004).

2.2.2 Potrava

Nektar je jedním z hlavních zdrojů potravy. Do jídelníčku se řadí i pyl, rostliny, hmyz, ovoce a semena. Pokud mají loriové k dispozici nektar a pyl, živí se hmyzem jen zřídka. Když už pozřou hmyz, tak jen v případě náhodného požití s primární potravou nebo při nedostatku primární potravy. Hmyz obsahuje zdroje tuku, který je obsažen v pylu a některém ovoci, proto lori hmyz tolik nepotřebuje (McDonald, 2003).

Za potravou ani vodou nikdy neslétají na zem. K pití jim stačí pouze malé kapky vody, z ranní rosy, nebo po dešti na listech stromů (Vašíček, 2004).

2.2.3 Krmení

Nektar se loriům nedostává až do žaludku, ale zůstává ve voleti. Loriové totiž nemají žláznatý žaludek. Jejich žlázy jsou podél stěn uspořádány lineárně (Vašíček, 2004).

Při konzumaci ovoce a různých plodů si je nejprve otestují špičkou jazyka a pak se teprve do dužiny zakousnou. Pohybem čelistí z ovoce vymačkají šťávu, kterou poté spolknou a zbytek ovoce odhodí. Stejně tak učiní v případě konzumace hmyzu (Vašíček, 2004).

Při pití vody nebo nektaru mají hlavu v takové vzdálenosti, že se zobákem nedotýkají hladiny. Papily se při sběru tekutiny napřímí a po vtažení do dutiny ústní se uzavřou a pak teprve potravu polykají (Vašíček, 2004).

Při krmení někdy visí hlavou dolů, jednou nohou se přidržují větve a druhou si přidržují květy. V případě dostatku potravy jsou tolerantní vůči jiným druhům, je-li však nedostatek, pak se k sobě chovají velice agresivně (Vašíček, 2004).

Přiletí-li hejno na kvetoucí strom, nejprve ztichne a rozhlíží se. Nehrozí-li nebezpečí, začne se krmit a chová si přitom velice hlučně. Jsou-li vyrušeni, přeletí na jiný strom a zpět se vracejí po určité době, zpravidla po dvojicích (Vašíček, 2004).

V době hnízdění samec krmí samici 4x denně. Stejnou frekvenci poté oba rodiče dodržují při krmení mláďat (Vašíček, 2004).

2.2.4 Predátoři

Dravcům jsou schopni se ubránit jen v hejnu, samotný jedinec se stane lehkou kořistí. V době hnízdění jsou schopni se ubránit opicím a kunám, v případě hadů a kočkovitých šelem radši odlétají. Jejich populaci nejvíce

ohrožují zavlečené krysy, lidé devastací lesů a odchylem pro obchod (Vašíček, 2004).

V případě vyrušení loriové s pronikavým křikem odletí na nejbližší korunu stromů, kde naprosto ztichnou a pozorují okolí. Poté co nebezpečí pomine, zase ožijí (Vašíček, 2004).

V období hnízdění před predátory odlétá pár, ale zpět se vrací nejprve samice, později samec (Vašíček, 2004).

2.2.5 Hnízdění

Hnízdí v dutině stromu. Vstup do dutiny před hnízděním opravují, rozšiřují její okraj i vnitřní část. Druhy menšího vzrůstu hnízdí i ve vyhnílé kokosovém ořechu. Velká většina loriů snáší pouze 2 vajíčka, ojediněle 3 i více. Snůšku zahřívá pouze samice, podle pozorování bylo zjištěno, že sameček někdy na krátkou dobu samičku vystřídá. Inkubační doba je různá podle velikosti jedinců. Nejmenší druhy sedí 17 – 23 dnů, střední 25 dnů a největší maximálně 30 dnů. V případě příznivého roku a dostatku potravy hnízdí 2x, výjimečně 3x za sebou (Vašíček, 2004).

V době hnízdění jsou velice agresivní, nikomu nedovolí se zdržovat v blízkosti hnízda. Hnízdící jedinci nocují ve svých dutinách, ostatní se slétávají do určitých míst, kde hromadně nocují (Vašíček, 2004).

2.2.6 Potomstvo

Mláďata mají po vylíhnutí bílé chmýří a šedé prachové peří. Rodiče je pečlivě krmí. Hnízdo opouštějí až po úplném opeření. Mláďata jsou zbarvením velice podobná dospělým jedincům (Vašíček, 2004).

Vzletlá mláďata se na několik dní vracejí zpátky do hnízda, kde nocují, po 2 – 3 týdnech hnízdo opouštějí a shlukují se do hejna (Vašíček, 2004).

2.3 Charakteristika druhů, se kterými se obchoduje

2.3.1 Rod *Eclectus*

Eklektus různobarvý (*Eclectus roratus*) – Müller, 1776

Dorůstá délky 32 – 45 cm a váhy 3,6 – 6,15 kg. Samci jsou světle zelení, zatímco samice červené až nafialovělé. Oči mají samci oranžové a samice žluté (Potůček, 2012).

Ve volné přírodě se vyskytují na Molukách, Malých Sundách, Tanimbaru a Šalamounových ostrovech (Potůček, 2012).

2.3.2 Rod *Eos*

Snadno se plete s rodem *Chalcopsitta*, ale nemají proužek nahé kůže u kořene spodní čelisti zobáku a zakulacený ocas. Zbarvení jsou převážně červeně s modrými, fialovými a černými kresbami (Vašíček, 2004).

Lori modrouchý (*Eos cyanogenia*) – Bonaparte, 1850

Samice se neliší od samce. Je jasně červený, od oka po horní příuší s modravě purpurovým pásem, boky má černé. Křídla a holenní peří jsou černá stejně jako střední ocasní pera, krajní jsou červená s černým okrajem. Zobák má oranžově červený, nohy tmavě šedé. Mláďata mají hnědé oči a tmavý zobák (Vašíček, 2004).

Zdržuje se v hejnech, za potravou létá s lorim mnohobarvým. Má velmi rychlý let a písklavý, pronikavý hlas (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 30 cm. Vyskytuje se na ostrovech Biak, Numfoor a Num v Geelvinkově zálivu (Vašíček, 2004).

Lori modrobřichý (*Eos squamata*) – Boddaert, 1783

Samice je stejně zbarvená jako samec. Má variabilní zbarvení. Celkově je červený, límeček kolem krku má fialově modrý, břicho a spodek ocasu purpurový, lopatky tmavě purpurové s černým zakončením. Ocasní pera jsou purpurově červená, zespodu hnědavě červená, zobák oranžově červený, oči žluté až oranžově červené, nohy šedé. Mláďata jsou červená s celkovým modřejším zbarvením. Oči a zobák jsou tmavě zbarvené (Vašíček, 2004). Má kratší ocas (Bates, Busenbark, 1969).

Nejčastěji je viděn na kokosových plantážích nebo ve společnosti loriů mnohobarvých. Každé ráno odlétá v hejnech za potravou 3 km, krátce před západem slunce se vracejí zpět na pobřeží. Mají pronikavě písklavý a nesouzvukný hlas. Samice snáší dvě vejce (Vašíček, 2004).

Dorůstá velikosti 27 cm. Obývá Papuánské ostrovy, Západní Irán, ostrovy Maju, Weda a severní Moluky (Vašíček, 2004).

Lori čárkovaný (*Eos reticulata*) – Müller, 1841

Samice je zbarvena stejně jako samec. Je jasně červený. Od oka přes příuší k plášti s purpurově modrým pásem, plášť je modročerný s fialově modrým proužkováním, záda sytě červená s variabilně modrým proužkováním. Ocasní pera jsou hnědavě černá, zobák korálový, oči

oranžově červené, nohy šedé. Mláďata mají modrou hlavu, prsa variabilně lemovaná modročerně, zobák tmavě šedý (Vašíček, 2004).

Obývá původní i sekundární lesy, palmové háje, otevřené krajiny s ojedinělými skupinami stromů, ve kterých hnízdí (Vašíček, 2004).

Mají kovový hlas a výraznější než ostatní (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 31 cm. Obývá Tanimbarské ostrovy, byl vysazen na ostrovy Kai a Damar (Vašíček, 2004).

Lori červený (*Eos bornea*) – Linnaeus, 1758

Jasně červený, malý papoušek, na křídlech modré skvrny, zobák oranžový, tmavé letky, mdle šedé nohy (Burnie, 2008). Samice má stejné zbarvení jako samec. Mláďata jsou tmavší, břicho lemované modře, zobák je černější (Vašíček, 2004).

Nejčastěji poletuje v hejnech s okolo 30 jedinci. Jako ostatní loriové má štětičkovitý jazyk, kterým vybírá nektar z kvetoucích stromů (Burnie, 2008).

Malé skupinky se mohou objevit i mezi ostrovy a na okrajích areálu výskytu (Burnie, 2008).

Dorůstá délky 31 cm a váhy 150 g. Obývá nížinné lesy, mangrove a plantáže na Molukách v Indonésii (Burnie, 2008).

Lori modroprsý (*Eos histrio*) – Statius Müller, 1776

Modrá čepička, až kolem očí a přes záda, na šiji přerušena širokou červenou skvrnou. Modrý pruh na podbřišku. Spodní strana ocasu matně červená. Vršek ocasu černý a křídla červená. Čelo jasně červené (Bates, Busenbark, 1969). Samice se od samce neliší. Mláďata mají temeno, týl a oblast pod okem modré, spodní partie červené, skvrnitě modře. Zobák světle hnědavý (Vašíček, 2004).

Častěji se zdržuje v hornatém vnitrozemí, často i u pobřeží na plantážích kokosových palm, banánovníků a papáje (Vašíček, 2004).

Má rychlý a obratný let, méně intenzivní hlas než ostatní (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 31 cm. Je rozšířen na ostrovech Sangihe, Talaudy a Miangas, Indonésie (Vašíček, 2004).

Lori škraboškový (*Eos semilarvata*) – Bonaparte, 1850

Červený papoušek s jasně modrým břichem. Záda a křídla tmavě červená, téměř hnědá. Křídla černočervená. Ocas tupý, dvoubarevný (Bates, Busenbark, 1969). Samice je stejně zbarvená jako samec. Mláďata mají tmavší červené zbarvení, lopatky hnědavě šedé s modrým lemováním, zobák a oči jsou tmavé (Vašíček, 2004).

Přelétají za potravou rychlým a přímým letem (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 24 cm. Rozšířen je na Ceramu a v Indonésii (Vašíček, 2004).

2.3.3 Rod *Glossopsitta*

Mají stupňovitá ocasní pera, ozobí neopeřené, zobák černý (Vašíček, 2004).

Lori mošusový (*Glossopsitta concinna*) – Shaw, 1791

Jasně zelený malý papoušek s červenou skvrnkou za okem a červeným čelem. Na spodině hrudní má žluté žíhání. Sameček má jasné modré temeno, u samičky je méně výrazné (Burnie, 2008). Mláďata jsou tmavší, zejména co se týká červeného zbarvení, zobák černohnědý, oči tmavé (Vašíček, 2004).

Často se krmí ve smíšených hejnech s jinými malými papoušky. Hnízdí od srpna do ledna. Samička tři týdny zahřívá dvě vejce. Dorůstá délky 22 cm a váhy 50 – 65 g. Obývá pobřežní lesy jihovýchodní Austrálie a část Tasmánie (Burnie, 2008).

Lori malý (*Glossopsitta pusilla*) – Shaw, 1790

Samice je zbarvená stejně jako samec. Je zelený, na spodině světlejší a žlutější. Čelo, uzdička a hrdlo červené, příuší zelené. Těl a horní záda bronzově hnědá se zeleným nádechem. Zobák černý. Oči oranžově žluté, nohy zelenohnědé. Mláďata mají červená zbarvení tmavší, zobák tmavě olivově hnědý, oči hnědé (Vašíček, 2004).

Za potravou mohou migrovat i do horských oblastí s jinými lorii. Létá rychle a přímo, let doprovází bzučivý zvuk. Hnízdí v dutinách stromů podél vodních toků od května do ledna. Samice snáší 2 – 5 vajíček (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 15 cm. Obývá jižní a jihovýchodní Austrálii (Vašíček, 2004).

2.3.4 Rod *Chalcopsitta*

Loriové tohoto rodu jsou střední velikosti s tmavým zakulaceným ocasem. Nenápadnějším znakem je proužek nahé kůže u kořene spodní čelisti zobáku. Nemají pohlavní dimorfismus (Vašíček, 2004).

Lori černý (*Chalcopsitta atra*) – Scopoli, 1786

Samice se neliší od samce. Je černý s purpurovým leskem, spodní strana ocasu olivově žlutá, u kořene ocasu červená. Zobák černý, oči oranžově červené, nohy šedé. Dorůstají délky 32 cm. Mláďata se liší, mají bělejší okolí oka a spodní čelist zobáku u jeho kořene. Duhovku mají tmavou (Vašíček, 2004).

O životě v přírodě není moc známo, nejčastěji byl zpozorován v malých skupinách kroužících nad korunami vysokých stromů (Vašíček, 2004).

Hnízdí v září – březnu v dutinách vysokých stromů. Samice snáší 2 vajíčka, na kterých sedí 24 – 25 dní (Vašíček, 2004).

Jsou rozšířeni v západní Nové Guinei a na okolních ostrovech (Vašíček, 2004).

Lori olivový (*Chalcopsitta duivenbodei*) – Dubois, 1884.

Živí se hlavně květy lesních stromů. Tenkým jazykem olizuje nektar z velkých květenství stromů. Pyl zachycují zvláštními výrůstky na špičce jazyka. Pyl je pro ptáky důležitý, protože zajišťuje dostatek bílkovin při jinak sladké dietě (Harrison, Greensmith, 2006).

Žije ve skupinkách po 6 – 8 členech nebo v párech. Obývá nížinné lesní pralesy, kde se zdržuje ve vrcholcích stromů (Harrison, Greensmith, 2006).

Při pátrání po potravě mezi stromy se ozývá ostrými skřeky a krátkým drsným voláním. Při krmení zpravidla bývá ve společnosti jiných stejně se živících druhů, jako je například lori mnohobarevný (Harrison, Greensmith, 2006).

Lori olivový dosahuje délky 32 cm. Při rozčilení se mu naježí peří na límci. Na křídlech mají žlutou skvrnu. Nohy krátké se silnými prsty, které jsou charakteristické pro ptáka žijícího na stromech (Harrison, Greensmith, 2006).

Vyskytuje se na severu Nové Guinei (Vašíček, 2004).

Lori rudočelý (*Chalcopsitta sintillata*) – Temminck, 1835

Velice podobný jako lori tmavý (*Pseudeos fuscata*). Lori rudočelý je větší s černým zobákem a delším ocasem (Gosler, 1994).

Samice je stejně zbarvená jako samec až na červené zbarvení na čele, které má méně intenzivní. Je tmavě zelený. Čelo, uzdička, holenní peří a spodek křídel jsou červené. Zadní temeno, líce a příušní černé. Hlava, prsa a krk zelené, břicho a záda žlutě proužkované. Nahé okruží oka šedé, ocasní pera na konci olivově žlutá. Oči žluté až oranžové, zobák černý, nohy šedé. Mláďata mají čelo méně intenzivní nebo bez červeného zbarvení, okruží oka bělejší a oči tmavé (Vašíček, 2004).

Lori rudočelý se neshlukuje do hejn, ale žije v párech nebo v rodinách. Přidružují se do společnosti loriů mnohobarvých a červenookých (Vašíček, 2004).

Mají přímý a rychlý let s mělkými údery křídel, křik mají drsný a pronikavý. Hnízdí od září do konce března v dutinách vysokých stromů, dokonce i ve výškách 24 m. Samice sedí na dvou vejcích (Vašíček, 2004).

Dorůstá 31 cm. Výskyt na jihu Nové Guinei a Aruských ostrovech (Vašíček, 2004).

Lori kardinálský (*Chalcopsitta cardinalis*) – G.R.Gray, 1849

Samice je stejně zbarvená jako samec. Je červený, na zádech a křídlech tmavší a spíše hnědavý, na spodině s tmavě žlutým úzkým lemováním. Ocas rezavě červený. Zobák korálový, u kořene horní čelisti načernalý. Oči oranžově červené. Nohy tmavě šedé. Mláďata jsou matněji zbarvená (Vašíček, 2004).

Vyskytuje se v malých skupinkách, do hejn se neshlukuje. Velmi často se však zdržuje s lorim mnohobarvým. Lze spatřit v původních lesích, na kokosových plantážích u pobřeží i v mangrovech (Vašíček, 2004).

Jeho let je přímý a rychlý, dokáže létat na větší vzdálenosti. Přeletuje i z jednoho ostrova na druhý (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 31 cm. Vyskytuje se na ostrovech Feni, Nissan, Lavongai, Lihur, Tanga a Šalamounových ostrovech (Vašíček, 2004).

2.3.5 Rod *Charmosyna*

Nemají tak zavalité postavy a ocas je více stupňovaný, s úzkými, ke špičce se zužujícími pery. Zobák úzký a špičatý, ozobí nápadně nahé (Vašíček, 2004).

Charmozin palmový (*Charmosyna palmarum*) – Gmelin, 1788

Samec je zelený. Na spodních partiích bledší a žlutější, brada, uzdička a úzký proužek kolem zobáku jsou červené, plášť s olivově hnědým nádechem. Zobák oranžový, oči žluté, nohy oranžově žluté. Samice má bradu a okolí zobáku méně červené, někdy zbarvení chybí. Mláďata jsou tmavší (Vašíček, 2004).

Obyvatel horských oblastí. Zdržuje se v párech nebo malých skupinách, mimo dobu hnízdění migruje za potravou. Hnízdí v říjnu – prosinci (Vašíček, 2004).

Dorůstá 17 cm. Obývá Nové Hebridy, Duffské ostrovy, ostrovy Santa Cruz a Banksovy ostrovy (Vašíček, 2004).

Charmozin červenohrdlý (*Charmosyna rubrigularis*) – Sclater, 1882

Samice je zbarvená stejně jako samec. Je zelený, na spodních partiích žlutozelený, příušší má modravě zelené s bledě zelenými proužky, bradu a kořen spodního zobáku červené, uzdička zelená, ocasní pera zelené, na konci žluté, u kořene s červenou skvrnou. Zobák oranžově červený. Oči oranžové, nohy žlutooranžové. Mláďata jsou tmavší a u kořene zobáku mají méně červeného zbarvení (Vašíček, 2004).

Žije v horských lesích nad 500 m. Byli spatřeni v primárních a sekundárních lesích v korunách vysokých stromů. Zdržují se ve skupinách po 6 – 10 kusech (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 17 cm. Vyskytuje se v Nové Británii (Papua-Nová Guinea), Novém Irsku v Bismarchově souostroví, ostrově Karkar (Vašíček, 2004).

Charmozin zelený (*Charmosyna meeki*) – Hartert, 1901

Samice je zbarvená stejně jako samec. Je zelený, na spodních partiích těla a spodních křídlech žlutější, temeno má tmavě šedomodré, plášť s olivově hnědým odstínem. Ocasní pera tmavě zelená, na špičce a zespodu žlutá. Zobák oranžový. Oči žluté až oranžové. Nohy oranžové. Mláďata mají u základu hnědší zobák a oči tmavé (Vašíček, 2004).

Žijí v rodinných skupinách o 3 – 4 jedincích. Žije ve vyšších polohách horských lesů. Konzumuje i rostlinnou potravu (Vašíček, 2004).

Dorůstá do 16 cm. Vyskytuje se na Šalamounových ostrovech (Vašíček, 2004).

Charmozin modročelý (*Charmosyna toxopei*) – Siebers 1930

Samec je zelený, na spodních partiích těla žlutější, čelo zelené, přední temeno modré, brada a hrdlo zelenavě žluté. Ocasní pera zelená, na špici tmavě žlutá. Zobák oranžový. Oči žlutavě oranžové. Nohy oranžově červené. Samice má modré zbarvení temene světlejší a méně rozšířené. Mláďata jsou matnější (Vašíček, 2004).

Jsou celkem hojní v primárních i sekundárních lesech. Létají přímým ale ne rychlým letem (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 16 cm. Obývá ostrov Buru a Indonésii (Vašíček, 2004).

Charmozin pruhovaný (*Charmosyna multistriata*) - Rothschild, 1911

Z velké většiny stejný jako lori fialovolící (*Trichoglossus goldiei*). Akorát je tmavší a nemá na hlavě červenou a fialovou barvu (Gosler, 1994).

V oblastech jeho výskytu je vysoká teplota i vlhkost po celý rok. Má vysoký zvonivý hlas, ten je nejintenzivnější v době toku (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 18 cm. Obývá jižní svahy Nové Guinei (Vašíček, 2004).

Charmozin Wilhelminin (*Charmosyna wilhelminae*) – Meyer, 1874

Samec je zelený, na spodině žlutější, temeno a týl má purpurově hnědé, týl proužkovaný modře, zadní krk zelený, uprostřed s olivovým nádechem, spodní záda červená, prsa proužkované žlutě. Ocasní pera zelená, u kořene červená. Zobák oranžový, oči oranžové až červené. Nohy šedé. Samice má spodní záda zelená. Mláďata mají temeno slabě modře proužkované nebo modré zbarvení chybí, prsa jsou bez proužkování. Mladý sameček má záda tmavě purpurová. Zobák a oči hnědé (Vašíček, 2004).

Vyskytuje se v malých skupinkách o 10 – 20 jedincích. Byl spatřen i v hejnech po 100 – 200 jedincích a migrující za potravou (Vašíček, 2004).

Dorůstá 13 cm. Obývá vysočiny Nové Guiney, Západní Irian (Vašíček, 2004).

Charmozin rudočelý (*Charmosyna rubronotata*) – Wallace, 1862

Samec je zelený, po stranách krku a spodních partiích těla žlutější, čelo a přední temeno červené, příuší purpurově modré a světle proužkované, spodní křídla a strany prsou červené. Ocasní pera zelená, zesponu špinavě žlutá. Zobák červený, oči oranžové, nohy červené. Samice má čelo a přední temeno zelené, příuší zelené. Mláďata jsou zbarvená stejně jako samice (Vašíček, 2004).

Obývá lesy, jejich okraje a kokosové plantáže do nadmořské výšky 900 m. Přelétá v korunách stromů vysokých palem za stálého štěbetání. Snese společnost i jiných charmozinů (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 17 cm. Obývá ostrovy Salawati a Baik (Vašíček, 2004).

Charmozin modrotemenný (*Charmosyna diadema*) – Murs, 1860

Samice je zelená, na čele, uzdičce a spodních partiích světle zelená, temeno má fialově modré, líce a hrdlo žluté, holenní peří s modrofialovým odstínem, ocasní pera zelená, zespodu žlutá. Zobák oranžově červený. Nohy oranžové (Vašíček, 2004).

Je znám pouze ze dvou ulovených exemplářů (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 18 cm. Obývá Novou Kaledonii (Vašíček, 2004).

Charmozin rudokrký (*Charmosyna amabilis*) – Ramsay, 1875

Samice je zbarvená stejně jako samec. Samec je zelený, příuší má modrozeleně proužkované, uzdičku, líce a hrdlo červené, na spodním okraji žlutý pás, holenní peří tmavě červené. Ocasní pera zelená, na špici a zespodu žlutá. Zobák oranžový. Oči žluté, nohy oranžové. Mláďata mají žlutý pás na hrdle jen naznačen, holenní peří tmavě fialové se slabým červeným odstínem (Vašíček, 2004).

Žije v malých skupinkách v horských lesích (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 18 cm. Obývá ostrovy Viti Levu, Ovalau, Vanualevu, Taveuni a ostrovy Fidži (Vašíček, 2004).

Charmozin papuánský (*Charmosyna papou*) – Scopoli, 1786

Žije v tropických lesích na svazích hor. Živí se nektarem z květů a pylu, plody, semeny a květy epifytů (Harrison, Greensmith, 2006).

Má zakřivený dlouhý ocas, který je velmi nápadný mezi větvemi. Obývá vrcholky větví lesa, a to v párech nebo malých skupinkách. Není moc rychlým letcem, při letu vleče ocas za sebou. Většinu času létá přímo v korunách stromů mezi větvemi.

Má jemný podmanivý hlas. Dorůstá délky 42 cm. Má černou fázi zbarvení, u nichž je červená nahrazena černou. Černá a modrá kápě v týle. Dvě dlouhá střední rýdovací pera. Vyskytuje se v horách Nové Guineje (Harrison, Greensmith, 2006).

Charmozin žlutoprsý (*Charmosyna Margarethae*) – Tristram, 1879

Samec je červený. Záda, křídla zelené, zadní temeno a záhlaví purpurově černé, na prsou široký příčný žlutý pás purpurově černě lemovaný a úzce prodloužený až na plášť. Ocas červený, na špici žlutý. Oči oranžově žluté. Nohy oranžové. Samice má spodní záda žlutavá. Mláďata mají žlutý pás na prsou jen naznačen, oči a nohy šedé, zobák šedavě oranžový (Vašíček, 2004).

Při konzumaci potravy visí často hlavou dolů, jsou velmi pohybliví. Žije ve vysokohorských lesích (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 20 cm. Vyskytuje se na ostrovech Gizo, Bouganinville, Kolombangara, Santa Isabel (Vašíček, 2004).

Charmozin nádherný (*Charmosyna pulchella*) – Gray, 1859

Samice je stejná jako samec. Je červený, křídla a záda tmavě zelená, holenní peří a skvrna na záhlaví jsou purpurově černé, prsa žlutě proužkovaná, ocasní pera zelená. Zobák oranžově červený, nohy oranžově žluté. Mláďata mají holenní peří a skvrnu na záhlaví zelenočerné. Zobák, oči a nohy jsou hnědavé (Vašíček, 2004).

Je vzácným obyvatelem středních horských lesů. Mezi stromy přelétají rychle a přímo. Hnízdí koncem prosince a začátkem ledna (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 18 cm. Obývá Novou Guineu (Vašíček, 2004).

Charmozin červenoboký (*Charmosyna placentis*) – Temminck, 1835

Jedná se o loriho vyskytujícího se pouze na Celebesu a okolních ostrovech (Šálek, 1990).

Z velké části je zelený, svrchní část hlavy a okolí ušních otvorů má tmavomodré, vzadu s ostře žlutou skvrnou. Hrdlo, líce, hrud' a záhlaví jsou šarlatově červené. Spodní krovky křídelní a boky jsou jasně žluté, břicho a týl zelený se žlutým příčným vlnkáním. Černé letky, konce ocasních per zelenavě žluté. Dorůstá délky 22 cm s křídly 11 cm. Samice se neliší od samce (Šálek, 1990).

Žije ve větších nebo menších skupinách o 10 – 20 jedincích. Při migraci za potravou se zdržuje i ve společnosti jiných loriů. Hlas nemá tak pronikavý, za letu se ozývá slabým krákáním. Dorůstá délky 17 cm (Vašíček, 2004).

Charmozin horský (*Charmosyna josefinae*) – Finsch, 1873

Samec je červený, plášť a křídla tmavě zelené. Záhlaví a týl černé. Holenní peří, spodní boky a spodní břicho tmavě černé. Střední pera ocasu červené, na vnějším praporu zelená a na špici žlutá, spodní strana žlutá. Zobák oranžově červený, oči žluté, nohy oranžové. Samice má spodní záda zelená. Mláďata mají břicho černé, holenní peří modravě černé (Vašíček, 2004).

Zdržuje se v párech nebo rodinných skupinách. Má pronikavě pisklavý tón vysokého ladění, zcela odlišný od ostatních (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 24 cm. Obývá horstva západní Nové Guiney (Vašíček, 2004).

2.3.6 Rod *Lorius*

Vyznačují se střední velikostí, zavalité postavy a krátkým, mírně zakulaceným ocasem. Zobák mají méně špičatý a širší (Vašíček, 2004).

Lori zelenokřídlý (*Lorius hypoinochrous*) – Gray, 1859

Samice je stejně zbarvená jako samec. Je červený, na prsou bledší než na horním břichu. Čelo, uzdička, temeno a týl černé s purpurově modrým leskem, křídla zelená, holenní peří a spodní břicho modravě purpurové. Ozobí bílé, zobák korálově červený, oči oranžově červené, nohy tmavě šedé. Mláďata mají hnědé oči a zobák (Vašíček, 2004).

Obývá primární a sekundární lesy, kokosové plantáže (Vašíček, 2004).

Dorůstají délky 26 cm. Obývají jihovýchodní Novou Guineu (Vašíček, 2004).

Lori červenolící (*Lorius domicella*) – Linnaeus, 1758

Má červenou barvu s tmavším zbarvením na hřbetě. Zelená křídla s modravým okrajem ramen. Temeno, týl a čelo černé. Žlutý pruh přes prsa. Červený ocas s tmavě červeným koncem. Tmavě šedé nohy, oranžový zobák (Felix, 1979).

Většinu života tráví v párech. Samice sedí na 2 vejcích v dutině odumřelého stromu. Dorůstá délky 28 cm. Vyskytuje se na Molukách (ostrovy Ceram a Amboine). Uměle vysazen na ostrově Buru (Felix, 1979).

Lori žlutohřbetý (*Lorius garrulus*) – Linnaeus, 1758

Středně velký červený papoušek, křídla zelená se žlutými okraji ramen. Červený ocas se zeleným pruhem na konci. Šedé nohy, oranžový zobák (Felix, 1979).

Hojný papoušek zdržující se v korunách stromů. Po vyhnízdění v rodinných skupinách, jinak v párech. Hnízdo se 2 vejci v dutině odumřelého stromu. Krmí se nektarem z květů a měkkým sladkým ovocem. Dorůstá délky 30 cm. Vyskytuje se na Molukách (Felix, 1979).

Lori tříbarvý (*Lorius lory*) – Linnaeus, 1758

Samice se od samce neliší. Uzdička, boky hlavy, prsa, břicho, hrdlo, pásek na šiji, zadní část zad a kostrč jsou červené. Záhlaví a temeno hlavy jsou černá, záda stejně jako zadní část krku až po prsa jsou černé s fialovým leskem. Krk, meziprstí a břicho jsou tmavofialové. Peří na nohou tmavofialové. Křídla tmavozelená, na spodní straně na koncích tmavomodrá. Oči hnědé až červené, zobák červený, nohy černé (Dúha, 1974).

Mláďatům chybí na zátylku červený pruh, záda jsou zelená, horní část prsou červená, spodní část křídel zelená s modrými a červenými fleky (Dúha, 1974).

Dorůstá délky 30 cm. Vyskytuje se na severozápadě Nové Guiney a sousedních ostrovech (Dúha, 1974).

Lori bělokrký (*Lorius albidinuchus*) – Hartert, 1924

Samice je zbarvena stejně jako samec. Je červený. Čelo, uzdička, temeno a záhlaví má černé, trojúhelníková skvrna v týlu je bílá, černě lemovaná, strany jsou nažloutlé, křídla zelená. Ocasní pera červená, široce zakončena zeleně. Zobák oranžově červený. Oči žluté až hnědavě červené, nohy šedočerné. Mláďata jsou matnější, zobák hnědý (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 26 cm. Výskyt v Novém Irsku (Vašíček, 2004).

2.3.7 Rod *Neopsittacus*

Rod zahrnuje dva druhy menších papoušků. Od ostatních se liší nápadně velkým zobákem. Mají dlouhý stupňovitý ocas, na konci zakulacený. Mají nevýrazný pohlavní dimorfismus, mláďata jsou tmavší (Vašíček, 2004).

Lori skvrnitý (*Neopsittacus musschenbroekii*) – Schlegel, 1873

Samice má stejné zbarvení jako samec. Je zelený, na spodní části žlutější, temeno a týl má olivově hnědý s tmavě žlutými proužky, zadní krk olivově hnědý, uzdičku tmavě zelenočernou, líce olivově hnědé se světle zeleným proužkováním. Střed břicha, prsa a hrdlo červené. Střední ocasní pera zelená se žlutými konci, spodní ocasní pera oranžově žlutá. Zobák bledě žlutý, oči červené, nohy šedé. Mláďata jsou tmavší a méně zbarvená. Hrdlo a horní prsa zelená, zobák hnědý, oči tmavě hnědé (Vašíček, 2004).

Vyskytuje se ve středních horských lesích nebo na okrajích horských lesů, dokonce i v otevřené krajině s druhotnou vegetací. Žijí v párech nebo malých skupinkách do 50 jedinců, snáší i společnost jiných druhů (Vašíček, 2004).

Jedná se o velmi aktivního papouška, a to i na zemi. Má švitořivý a ostrý hlas. Let přímý a rychlý (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 23 cm. Obývá horstva Nové Guiney (Vašíček, 2004).

Lori smaragdový (*Neopsittacus pullicauda*) – Hartert, 1896

Samice je zbarvena stejně jako samec. Je zelený, na spodní části žlutější, temeno a týl se žlutozeleným proužkováním, týl olivově hnědý nádech, uzdička tmavě zelenočerná. Prsa, hrdlo a střed břicha červené. Ocasní pera zelená, zespodu tmavě olivově zelená. Zobák oranžový, oči červené, nohy šedé. Mláďata jsou tmavší a méně výrazná, chybí proužkování na hlavě, zobák a oči hnědé (Vašíček, 2004).

Obývá horské lesy, byl však zpozorován i v nížinách. Je hlučný, žije v párech nebo malých skupinkách. Má proměnlivě písčavý hlas (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 18 cm. Obývá horstva Nové Guiney (Vašíček, 2004).

2.3.8 Rod *Oreopsittacus*

Papoušci tohoto rodu mají 14 ocasních per, všichni ostatní mají jen 12. Jsou charakterističtější svou štíhlou postavou, dlouhým, stupňovitým ocasem a úzkým, špičatým zobákem (Vašíček, 2004).

Lori vousatý (*Oreopsittacus arfaki*) – Meyer, 1874

Samec je zelený, na spodině žlutější, čelo a temeno červené barvy, uzdička a límec purpurové s dvojí řadou bílých peříček přes líce, břicho a spodní boky oranžové nebo červené. Ocas zelený, na špičce a zespodu růžově červený, zobák černý, oči tmavě hnědé, nohy zelenavě šedé. Samice má čelo a temeno zelené. Mláďata mají temeno zelené a čelo červené, purpurové zbarvení s menší intenzitou bez bílého proužkování. Střední pera na ocasu na koncích tmavě oranžově žlutá (Vašíček, 2004).

Obývá horské lesy, často zahalené v mlze. Vyskytuje se v párech nebo malých skupinkách. V době krmení snáší i jiné druhy. Živí se i zelenou potravou, za kterou sestupují na zem, zalétají také na minerální půdy (Vašíček, 2004).

Ve větvích se pohybují velice obratně, velmi často se zavěšují hlavou dolů. Při krmení jsou velmi tišší a dá se k nim přiblížit do malé vzdálenosti. Při letu, který je rychlý a přímý, se ozývají štěbetáním (Vašíček, 2004).

V období toku sameček před samičkou poskakuje a ukazuje spodní stranu křídel. Projevuje se přitom pískáním v nižší tónině a předvádí trhavý pohyb hlavou (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 15 cm. Obývá horstva Nové Guiney (Vašíček, 2004).

2.3.9 Rod *Phigys*

Péra v týlu má velká, poněkud roztřepená. Tvoří límec a jsou nejnápadnějším znakem rodu. Je zavalitější, mohutnější. Ozobí neopeřené, ocas zakulacený (Vašíček, 2004).

Lori límcový (*Phigys solitarius*) – Suckow, 1800

Samec má čelo, uzdičku a temeno tmavě purpurové, záda, křídla a ocasní pera zelená, límec na zadním krku světle žlutozelený. Příuší, hrdlo a horní břicho šarlatově červené, holenní peří a spodní břicho purpurové, zobák oranžový, oči červené. Nohy růžově oranžové. Samice je bledší. Mláďata mají hnědý zobák, tmavé oči a nohy (Vašíček, 2004).

Obývá husté pralesy, v párech nebo menších skupinách. Ve větším počtu létají na kokosové plantáže. Mají velmi pronikavý křik. Jeho lov je pouze ojedinělý. Hnízdí v červenci až prosinci (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 20 cm. Obývá pohoří v souostroví Lau, souostroví Fidži, ostrovy Lakembu a Oneatu (Vašíček, 2004).

2.3.10 Rod *Pseudeos*

Úzce příbuzný s rodem *Eos*, ale ocas mají tito papoušci kratší a u kořene spodní čelisti mají nahou kůži. Nevýrazný pohlavní dimorfismus (Vašíček, 2004).

Lori tmavý (*Pseudeos fuscata*) – Blyth, 1858

Lori střední velikosti s krátkým ocasem, nevýrazný, může se jevit jako celý černý. Dorůstá délky 25 cm. Má šupinovitě hnědou barvu s oranžovou čepičkou, hrudí, zobákem a skvrnkami na břichu, bílý kostřec. Ocas a spodní strana křídel jsou žluté a oranžové (Gosler, 1994).

Podobně jako u většiny papoušků se samci při námluvách k partnerce chovají velmi něžně. Několikrát za den ji krmí a zobákem jí na hlavě probírají peří. Toto chování u starších párů posiluje jejich soudržnost (Veselovský, 2002).

Projevuje se hlasitými, drsnými, skřípavými výkřiky. Vyskytuje se v lesích a na plážích Nové Guineje (Gosler, 1994).

2.3.11 Rod *Psitteuteles*

Lori fialovolící (*Psitteuteles goldiei*) – Sharpe, 1882

Jedná se o papouška menšího vzrůstu, zelené barvy a dlouhým ocasem. Dorůstá délky 19 cm. Spodní strana těla má nádech žluté barvy s tmavozelenými proužky. Čepička na hlavě je červená, obličej nachový s modrými proužky. Přes letky se táhne žlutý pruh (Gosler, 1994).

Let má rychlý, s křídly zakloněnými dozadu a špičatým ocasem. Projevuje se vysokými výkřiky. Obývá horské lesy na Nové Gueney (Gosler, 1994).

Lori žíhaný (*Psitteuteles versicolor*) – Lear, 1831

Drobný, převážně zelený druh, výrazná žlutá skvrna na tváři. Sameček má bílý kroužek kolem oka, za bílým kroužkem žlutou skvrnu, červenou čepičku, růžově fialovou skvrnu na hrudi, světlou spodinu těla. Samička nemá červenou čepičku. Mláďata jsou matnější (Burnie, 2008).

Živí se plody a květy, řadí se mezi potulné druhy, je společenský. Pohybuje se v malých rodinných skupinkách nebo v hejnech. Na místech s dostatkem potravy se objevují obrovská hejna. Při krmení je velice hlučný. Vůči jiným druhům živícím se nektarem je velice agresivní, např. na medosavky. Dorůstá délky 19 cm a váhy 50 – 60 g. Obývá tropické deštné lesy, hlavně v okolí toků v tropické severní Austrálii (Burnie, 2008).

2.3.12 Rod *Trichoglossus*

Malí až středně velcí papoušci s dlouhým, stupňovitým, klínovým ocasem (Vašíček, 2004).

Lori žlutohlavý (*Trichoglossus euteles*) – Temminck, 1835

Nažloutle olivový nádech čepičky. Dorůstá délky 22 cm (Bates, Busenbark, 1969).

Lori mnohobarvý (*Trichoglossus haematodus*) – Linnaeus, 1771

Samice se od samce neliší. Mláďata jsou podobná dospělým, mají kratší rýdovací pera, oči a zobák hnědé, špička zobáku žlutá (Chvapil, 1985).

Patří k nejhojnějším druhům papoušků (Veselovský, 2002). Rozděluje se na několik zoogeografických poddruhů, které se liší zeměpisným rozšířením a barvou (Dúha, 1974).

Krmí se pylem a nektarem, ale i ovocem, bobulemi, semeny, pupaty, listovými pupeny, hmyzem a jeho larvami. Mají velmi rychlý let, vletu vydávají kontaktní hlas. Samička sedí na 2 – 3 vejcích v dutině stromu. Dorůstá délky 23 cm. Vyskytuje se v severovýchodní, východní a jihovýchodní Austrálii (Chvapil, 1985).

Lori ozdobný (*Trichoglossus ornatus*) – Linnaeus, 1758

Samice se od samce neliší. Vrchní část těla je zelená, v přední části zad je široký příčný pruh žluté barvy. V okolí uší je modrofialový, na krku je červený s tmavomodrým příčným páskováním. Tváře červené, od krku jsou líce odděleny žlutým páskem. Spodní část těla zelená, boky žluté, spodní část černomodrá příčně páskovaná. Křídla jsou z vrchní strany zelená a ze spodní černošedá. Červený zobák, tmavošedé nohy, červenohnědé oči, modrošedé okolí očí (Dúha, 1974).

Dorůstá délky 22 cm. Obývá Celebes a přilehlé ostrovy, kde se poměrně často vyskytuje (Dúha, 1974).

Lori vínorodý (*Trichoglossus rubiginosus*) – Bonaparte, 1850

Ocas má kratší než většina papoušků tohoto druhu. Peří na křídlech mají načernalé okraje. Dorůstá délky 24 cm (Bates, Busenbark, 1969). Samice šedobílé oči a žlutější zobák. Nejčastěji bývá pozorován na kokosových plantážích a v mangrove. Hnízdí od prosince do března (Vašíček, 2004).

Obývá Ponape a souostroví Karoliny (Vašíček, 2004).

2.3.13 Rod *Vini*

Menší zavalití papoušci s krátkým zakulaceným ocasem (Vašíček, 2004).

Vini běloprsý (*Vini peruviana*) – Statius Muller, 1776

Vzácný, tmavomodrý papoušek s bílým trojúhelníkem peří na lících a hrdle. Nohy a zobák má jasně červený. Mezi lorii je toto decentní zbarvení velice neobvyklé, velká většina loriů má velmi živé barvy (Harrison, Greensmith, 2006).

Živý se pylem a nektarem kvetoucích kokosových palm na tropických ostrovech. Hnízdo si staví v dutinách stromů. Původní rozšíření v jižním Tichomoří na společenských ostrovech, uměle vysazen byl na Cookově ostrově. Jeho populaci ohrožují zavlečené krysy, které jim plení hnízda. Dorůstá délky 18 cm. Má krátký, špičatý ocas a krátké nohy se silnými prsty (Harrison, Greensmith, 2006).

Vini modrotemenný (*Vini australis*) – Gmelin, 1788

Samice je zbarvena stejně jako samec. Je zelený, bledší a světlejší na zadním krku. Uzdička, příuší, hrdlo a břišní skvrna jsou červené, holenní peří a spodní břicho purpurově modré, temeno tmavě modré až tmavě fialovomodré. Ocas zelený, zobák oranžový, oči žluté, nohy oranžové. Zbarvení celkově bledší, purpurové zbarvení chybí, zobák oranžový, oči tmavé, nohy oranžovohnědé (Vašíček, 2004).

Zdržuje se v korunách vysokých palm. Žijí v párech nebo rodinných skupinách. Hnízdí od ledna do března (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 19 cm. Obývá ostrovy Samoa, Tonga a Lau (Vašíček, 2004).

Vini rubínový (*Vini kuhlii*) – Vigors, 1824

Samice je stejně zbarvená jako samec. Má horní partie zelené, temeno bledě zelené, záhlaví tmavě modré až fialovomodré, spodní partie těla šarlatově červené, holenní peří purpurové. Ocasní pera šarlatově červená, zobák oranžový, oči červené. Nohy tmavě oranžovohnědé. Mláďata nemají břišní skvrnu, barvu méně intenzivně červenou, oči tmavé, zobák hnědavý (Vašíček, 2004).

Zdržují se v korunách vysokých palem. V době hnízdění se vyskytují v párech, mimo hnízdění v menších hejnech. Hnízdí od ledna do března (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 19 cm. Obývá ostrovy Rimatara, Tubuai a Vánoční (Vašíček, 2004).

Vini zelenotemenný (*Vini stepheni*) – North, 1908

Samice je stejně zbarvená jako samec. Horní partie má zelené, temeno bledě zelené, spodní partie šarlatově červené, přes prsa zelený a purpurový pás, holenní peří a spodní břicho purpurové. Ocas zelenavě žlutý. Zobák oranžový. Oči žluté. Nohy oranžové. Mláďata mají spodní partie zelené. Oči a nohy tmavé (Vašíček, 2004).

Obývá lesní plochy a okraje lesů. V korunách stromů jsou viděni v párech nebo rodinných skupinách (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 19 cm. Obývá ostrovy Henderson a Pitcairn (Vašíček, 2004).

Vini modrý (*Vini ultramarina*) – Kuhl, 1820

Samice je zbarvena stejně jako samec. Má čelo sytě modré, temeno a záhlaví fialovomodré, horní partie tmavě modré, spodní partie bílé, příčný pás přes prsa tmavě fialovomodrý, holenní peří fialovomodré. Ocas bledě modrý, na konci bílý. Zobák hnědý, oči oranžově žluté, nohy oranžové. Mláďata mají tmavý zobák a oči, nohy oranžově hnědé, spodní partie tmavší (Vašíček, 2004).

Obývají palmové a třtinové plantáže, lesní porost, kokosové plantáže. Hnízdí od června do srpna (Vašíček, 2004).

Dorůstá délky 18 cm. Obývá ostrovy Ua Pou, Nuka Hiva a Ua Huku, souostroví Markézy (Vašíček, 2004).

2.4 Chov v zajetí

První druhy loriů byly odchováány od konce 19. století. První odchovy dokazují, že již v tomto století byla zvládnuta technika krmení. Ptáky je doporučeno chovat zásadně v párech, nikdy nepřidáváme lichého ptáka. Výjimkou jsou mláďata po odstavu, ty můžeme chovat společně. Všichni loriové musí být nezaměnitelně značeni (kroužkování) a registrováni v referátu životního prostředí v místě působnosti držitele i s dokladem jejich legálního nabytí (Vašíček, 2004).

2.4.1 Krmení v zajetí

Do nedávné doby měli chovatelé a zoologické zahrady své vlastní recepty, které se svým složením a obsahem vitamínů přibližovaly k přírodní potravě. V současné době se na trzích objevují instantní krmné směsi, které mají ideální složení. Do krmné směsi nic nepřidáváme, sladké ovoce a zeleninu podáváme samostatně. Jedincům rovněž podáváme kukuřici v mléčné zralosti, bobuloviny, zelené krmení, živočišnou potravu, piškoty namočené v ovocném čaji, vitamínové preparáty, ovocnou dětskou přesnídávku, vařenou rýži s medem, strouhanou mrkev apod. (Vašíček, 2004).

2.4.2 Voliéra

Je doporučeno chovat je v menších celoročních voliérách, omítkové stěny je vhodné každý rok přebílit vápnem (znečištěno trusem a zbytky odhozeného ovoce) (Vašíček, 2004).

Dno voliér betonové nebo z keramických dlaždic. Pokud máme dno z jiného materiálu, zakrýváme ho podestýlkou. Jako podestýlku můžeme zvolit smrkové jehličí, lesní hrabanky nebo dřevěných hoblovačky. V místech přírodního dna podestýlku nespeme, trus se do země vsákne (Vašíček, 2004).

Z důvodu okusu dřeva se konstrukce doporučuje kovová. Vnitřní prostory by měly mít velikost 2 – 3 x 1 m a na výšku 2 – 2,2 m, venkovní prostory by měly být větší (Vašíček, 2004).

Odchovy se daří i v klecích o rozměrech 1,2 – 1,5 m, v menších prostorách jsou loriové náchylní na ztučnění. Klece by měly být omyvatelné, se skleněnými, keramickými, porcelánovými, kovovými nebo plastovými napáječkami a krmítky. Výsuvné dno by mělo obsahovat 3 cm svého substrátu (písek, lesní hrabanka, rašelina, hobliny). Substrát měníme každé 2 týdny, v době odchovu mláďat častěji (Vašíček, 2004).

Vlhkost ve voliérách je poměrně vysoká, ve voliéře se substrátem si ji mohou vytvářet jedinci sami při rozstříku vody při koupání. Ve venkovních prostorech můžeme vlhkost zvyšovat postřikovači (Vašíček, 2004).

Hnízdní budky necháváme k dispozici celoročně, loriové v nich nocují. Na hnízdní budky nejsou nijak nároční, zahnízdí v kmenových budkách, ale i v uměle zhotovených z prken. Jako výstelku použijeme hobliny ze smrku nebo borovice. Výstelku měníme 1x týdně, v období péče o mláďata 2 – 3x

týdně. Hnízdění můžeme stimulovat vyšší teplotou, prodloužením světelného režimu a zvýšením obsahu cukru v krmivu (Vašíček, 2004).

2.4.3 Chov nejčastějších druhů

Rod *Eclectus*

Eklektus různobarvý (*Eclectus roratus*)

Tento druh je na burzách v České republice jedním z nejběžnějších. Není nijak zvlášť náročný, jen potřebuje větší voliér. Při páření může být samice agresivní a napadat samce. Je důležité, aby jedinci měli možnost se něčím zabavit, jinak hrozí vytrhávání peří (Potůček, 2012).

K nám se poprvé dostal v roce 1980, a to k soukromému majiteli Václavu Vestfaltovi. Dnes je k vidění v zoologické zahradě Brno (Potůček, 2012).

Rod *Eos*

Lori modrobřichý (*Eos squamata*)

První import byl do Londýnské zoologické zahrady roku 1873. První úspěšný odchov proběhl ve Francii roku 1926. V roce 1979 se poprvé dostal do České republiky, a to do zoologické zahrady v Praze a do soukromého chovu. V České republice se prvního úspěšného odchovu dosáhlo roku 1993 u soukromého chovatele (Vašíček, 2004).

V době hnízdění přijímají i zelenou potravu a v období krmení mláďat dávají přednost naklíčené slunečnici (Vašíček, 2004).

Lori čárkovaný (*Eos reticulata*)

Volně žijící loriové se dají snadno ochočit pomocí medu nebo sladkých šťáv z ovoce. V lidské péči je využíván jako prvotřídní atrakce, když přistává na natažených rukou nebo na hlavách turistů. Ve voliérách zoologických zahrad zkrátou, a mají – li dobrou péči, úspěšně a pravidelně se rozmnožují (Veselovský, 2002).

Do Londýnské zoologické zahrady byli importováni již v roce 1862. První světový odchov se podařil soukromému chovateli v USA v roce 1939. Česká republika měla úspěšné odchovy v roce 1995 v zoologické zahradě Lešná a Praha. K prvnímu dovozu do České republiky došlo v roce 1971 do Lešné (Vašíček, 2004).

Lori červený (*Eos bornea*)

Doporučuje se chovat je po párech. Daří se mu pravidelně rozmnožovat. Mívá občas problémy se škubáním peří (Reinschmidt, 2010).

První odchov u nás proběhl u soukromého chovatele v roce 1984 (Vašíček, 2004).

Lori modropský (*Eos histrio*)

Poprvé byl importován do zoologické zahrady v Londýně roku 1871, první světový odchov byl zaznamenán u soukromého chovatele v Dánsku roku 1965 (Vašíček, 2004).

Tento druh je velmi špatně dostupný, podléhá CITES I (Potůček, 2012).

Lori škraboškový (*Eos semilarvata*)

První zmínky o chovu tohoto druhu jsou z výstavy v Krefeldu (SNR), kde měl být vystavován v roce 1963 (Vašíček, 2004).

Rod *Glossopsitta*

Lori mošusový (*Glossopsitta concinna*)

Jeho první zmínky o chovu pocházejí z londýnské zoologické zahrady z roku 1869. První světový odchov se datuje od roku 1903 u německého soukromého chovatele. V České republice se první odchov podařil soukromému chovateli v roce 2001 (Vašíček, 2004).

Potřebuje bohatý sortiment čerstvého ovoce a zeleniny. Doporučuje se dávat kousek zvlhčeného sladkého koláče nebo kousek vykostěného hovězího masa. Nutná je denně čerstvá voda, velice rád se koupe (Vašíček, 2004).

Lori malý (*Glossopsitta pusilla*)

Jeho první dovoz je zaznamenán do Anglie v roce 1877. Tento druh byl poprvé odchován u soukromého chovatele v Austrálii roku 1948 (Vašíček, 2004).

Rod *Chalcopsitta*

Lori černý (*Chalcopsitta atra*)

K prvnímu odchovu v zajetí došlo ve Skotsku v roce 1909 a 1910, docílil jej E.J.Brook. V České republice se do pražské zoologické zahrady dostal až v roce 1997, kde byl několikrát odchován (Vašíček, 2004).

Lori černý po dovozu patří mezi klidnější lorie, méně křičí, dobře přivyká novému prostředí, rychle se ochočí a má talent k mluvení. Je snášenlivý a hravý, proto jej můžeme chovat i v menší skupině (Vašíček, 2004).

Ke krmení mají nejraději jablka, hrušky, banány, pomeranče, hrozny a z květů pampelišky a černý bez (Vašíček, 2004).

V současné době ho v České republice chová jen malá hrstka chovatelů a zoologická zahrada Praha (Potůček, 2014).

Lori olivový (*Chalcopsitta duivenbodei*)

Minimální velikost voliéry by měla být 3 m. Rádi okusují dřevo a denně se koupou, proto by měla voliéra obsahovat dřevo na okus a koupací vaničku (Reinschmidt, 2010).

Krmíme je kaší a směsí různých druhů ovoce a květů (Reinschmidt, 2010).

Ve voliére dávají přednost stojaté hnízdni budce. Při hnízdění by měli být chováni pouze po párech, protože v tomto období bývají agresivní (Reinschmidt, 2010).

K prvnímu odchovu došlo v parku Walsrode v roce 1976. Import do České republiky proběhl v roce 1988, jednalo se o 5 kusů, které se podařilo pravidelně odchovávat (Vašíček, 2004).

Ihned po dovozu je ptáky vhodné chovat v teplotě prostředí nad 20°C, neměli by být rušeni. Můžeme je chovat ve skupinkách, ale jen do dosažení pohlavní dospělosti (30 měsíců), poté je rozdělíme na páry (Vašíček, 2004).

V současné době ho v České republice chová jen malá hrstka chovatelů a zoologická zahrada Praha (Potůček, 2014).

Lori rudočelý (*Chalcopsitta sintillata*)

Doporučeno chovat po párech, jsou velmi hluční (Reinschmidt, 2010).

Poprvé byl dovezen roku 1872 do londýnské zoologické zahrady (Vašíček, 2004).

Po dovozu vyžadují teplotu vyšší než je 20°C (Vašíček, 2004).

Vyžaduje poměrně velkou voliéru, je to velice temperamentní pták, který rád létá. Jsou velmi nároční na hygienu, vyžadují častější úklid (Potůček, 2014).

Lori kardinálský (*Chalcopsitta cardinalis*)

První dovoz byl do zoologické zahrady v San Diegu (USA) v roce 1944. V České republice došlo k prvnímu odchovu v zoologické zahradě Praha (Vašíček, 2004).

Podle A. Korce připravujeme krmnou směs: 2 banány, 6 piškotů, 2 polévkové lžíce bílého jogurtu, 1 kávová lžička včelího medu, polovina kávové lžičky glukopuru, polovina hrnečku vařené rýže. Vše rozmixujeme, zředíme na tekutou směs a posypeme pylem. Podle zkušeností chovatelů si v době hnízdění pochutnají i na zeleném krmení (Vašíček, 2004).

Jedná se o velmi atraktivního a důvěřivého ptáka. Chovateli si bez rozpaků sedne na ruku, v období hnízdění je ale agresivní na celé okolí (Potůček, 2014).

V dnešní době je v České republice chová jen zoologická zahrada Praha a pár chovatelů, nanejvýše pět (Potůček, 2014).

Rod *Charmosyna*

Charmozin palmový (*Charmosyna palmarum*)

Jejich chov je velmi vzácný. K prvnímu zahnízdění, u soukromého chovatele, došlo v roce 1983, ale bez úspěšného odchovu (Vašíček, 2004).

Charmozin pruhovaný (*Charmosyna multistriata*)

Jsou to velice hraví loriové, proto je potřeba dát do voliéry hodně pohyblivých předmětů (Reinschmidt, 2010).

Během karantény vyžaduje vysoké teploty (26 – 28°C), denně musí mít čerstvé ovoce a vysoký obsah proteinů (Vašíček, 2004).

Charmozin papuánský (*Charmosyna papou*)

Do Evropy byl dovezen již v roce 1907 a k prvnímu odchovu došlo ve Skotsku roku 1910. Oblíbenost v chovech spočívá v jejich vzhledu, neobyčejné hravosti a komickému chování (Vašíček, 2004).

Mezi jejich oblíbenou potravu patří ptačinec žabinec, jablka, hrušky, třešně, melouny, zelené okurky, rozinky, měkké fíky, mrkev (Vašíček, 2004).

Charmozin červenoboký (*Charmosyna placentis*)

Ptáci jsou velice aktivní, proto by voliéra měla obsahovat velké množství pohyblivých předmětů (Reinschmidt, 2010).

Charmozin nádherný (*Charmosyna pulchella*)

Podle odborné literatury je známo, že se tento lori dostal do Skotska již v roce 1909, kde se podařil v roce 1914 první odchov. V České republice se v současné době tento druh nechová (Vašíček, 2004).

Nejraději má sladká jablka, hrušky, papáju, hrozny a lesní plody. Doporučuje se pravidelně podávat čerstvé proutí z vrby a větve ovocných stromů v době květu (Vašíček, 2004).

Rod *Lorius*

Lori červenolící (*Lorius domicella*)

Poprvé se dostal do zoologické zahrady v Londýně roku 1872. Do České republiky se dostal až v roce 1978, a to do zoologické zahrady Praha a Dvůr Králové. Jeho první odchov se podařil japonskému princovi roku 1922 (Vašíček, 2004).

V potravě mohou přijímat i semena, ale berou jen lesknici a rozemletý zob (Vašíček, 2004).

Lori žlutohřbetý (*Lorius garrulus*)

V zajetí musíme nahradit přírodní potravu medem, slazeným mlékem, ovocnou dětskou výživou, sirupem, ovocnou šťávou, slazeným, řídkým

odvarem z kukuřičné mouky nebo rýže, pudinkem, rozmočeným piškotem. Tento druh nutně potřebuje měkké ovoce, jako jsou banány, pomeranče, jahody, v zimě mohou i kompoty. Můžeme podávat i čerstvé kukuřičné klasy. Přijímají i larvy potemníků moučných, mravenčí kukly, natvrdo vařená vejce, ale i syrové žloutky se smetanou a medem, tvaroh, masové výtažky. Je možné kombinovat více složek v jedné tekutině, např. směs z medové vody, vařených ovesných vloček, sušeného mléka a vajec. Mohou přijímat i zrní, nelze je však krmit pouze suchým zrním (Veger, 1971).

V případě řídké potravy je samozřejmostí řídký trus, který vyžaduje pracnější udržování čistoty v kleci nebo voliére. Pár musíme chovat vždy samostatně, nejsou snášenliví k ostatním ptákům. Přes zimu je musíme umístit do vytápěné kryté voliéry, nejsou tak otužilí (Veger, 1971).

Prvním chovatelem byla londýnská zoologická zahrada v roce 1864. Do České republiky se dostal do zoologické zahrady Brno v roce 1971. U nás byl poprvé odchován v zoologické zahradě Dvůr Králové v roce 1979 (Vašíček, 2004).

Lori tříbarvý (*Lorius lory*)

V zajetí musíme nahradit přírodní potravu medem, slazeným mlékem, ovocnou dětskou výživou, sirupem, ovocnou šťávou, slazeným, řídkým odvarem z kukuřičné mouky nebo rýže, pudinkem, rozmočeným piškotem. Tento druh nutně potřebuje měkké ovoce, jako jsou banány, pomeranče, jahody, v zimě mohou i kompoty. Můžeme podávat i čerstvé kukuřičné klasy. Přijímají i larvy potemníků moučných, mravenčí kukly, natvrdo vařená vejce, ale i syrové žloutky se smetanou a medem, tvaroh, masové výtažky. Na zrnitou potravu si lori tříbarvý zvyká jen velmi obtížně (Chvapil, 1998).

Chováme je jednotlivě nebo v párech. Umístíme je do velké zahradní voliéry s přístřeškem. Na prezimování potřebují teplotu minimálně 10°C. K hnízdění dáváme nejlépe velké duté kmeny, ale postačí i prkenné budky zavěšené na stěně (Chvapil, 1998).

Rod *Neopsittacus*

Lori skvrnitý (*Neopsittacus musschenbroekii*)

Tento druh byl chován v Anglii již před rokem 1933. První odchovy se podařily až po roce 1939 (Vašíček, 2004).

Pro úspěšný odchov potomstva je nutné mít dostatek semen ve větším výběru, např. několik druhů prosa, semeno kardi, slunečnici, řepku, semenec, lesknici, pohanku, arašidy. Podáváme i živočišnou potravu, během hnízdění množství ztrojnásobíme (Vašíček, 2004).

Lori smaragdový (*Neopsittacus pullicauda*)

O jejich dovozu a odchovu není moc známo, protože jej bylo velmi obtížně rozlišit od loriů skvrnitých (Vašíček, 2004).

Krmiva s vyšším obsahem tuků je dostanou do dobré kondice a ptáci pak zahnízdí. Rádi okusují větve borovic (Vašíček, 2004).

Rod *Oreopsittacus*

Lori vousatý (*Oreopsittacus arfaki*)

Odchov tohoto druhu není snadný, je obtížné vymyslet vhodnou potravu. Krmivo nejlépe podávat teplé. Potřeba krmit i zelenou potravou (Vašíček, 2004).

Rod *Phigys*

Lori límcový (*Phigys solitarius*)

Zmínka o prvním dovozu je z roku 1870 do Anglie. První světový odchov se podařil roku 1939 lordu Tavistockovi (Vašíček, 2004).

Tento druh krmíme i zeleným krmivem, jako je např. pampeliška a vojtěška. Nevadí jim ani naklíčené nebo polozralé zrniny. Z tropického ovoce podáváme např. kiwi, guavu, fíky, banány, mandarinky (Vašíček, 2004).

Rod *Pseudeos*

Lori tmavý (*Pseudeos fuscata*)

Odchov tohoto druhu pod chůvou se nevyplácí. Již dva dny před líhnutím se z vajíčka ozývají silným hlasem. Adoptivní rodiče to velmi stresuje. Málokterý jiný druh loriů je vychová (Vašíček, 2004).

Rod *Psitteuteles*

Lori žíhaný (*Psitteuteles versicolor*)

První odchov se podařil v Anglii roku 1936 (Vašíček, 2004).

Tento druh je náchylnější na klimatické podmínky, proto po dovozu potřebuje vyšší teploty, aby se aklimatizoval (Vašíček, 2004).

Rod *Trichoglossus*

Lori mnohobarvý (*Trichoglossus haematodus*)

Z celé čeledi je nejčastěji chován. Je oblíben pro své krásné opeření, ale i pro snadný odchov mláďat a odolnosti vůči nepřízni počasí (Chvapil, 1998).

Čerstvě dovezení jedinci si velmi snadno zvykají na slunečnicová semena, lesknici, oves a jiné zrno. I přesto musíme dokrmovat medem, slazeným mlékem a ovocnou šťávou. Potřebují neustálý dostatek jablek, mrkve a v sezoně i hroznové víno (Chvapil, 1998).

Po dovezení zprvu ptáky chováme při pokojové teplotě, po dosažení aklimatizace jsou odolní vůči klimatickým výkyvům a nenároční na krmení. Na přezimování je přemístíme do mrazuvzdorné místnosti (Chvapil, 1998).

Lze je udržovat pohromadě s andulkami, většinou je však umístíme v párech (Chvapil, 1998).

Při hnízdění nejsou nároční, přírodním dutinám sice dávají přednost, ale postačí i ptačí budka s velkým otvorem. Budku vysteleme několika centimetry rašeliny s pilinami. Z důvodu využívání budky k nocování ji musíme občas čistit (Chvapil, 1998).

Lori ozdobný (*Trichoglossus ornatus*)

Snadno si přivyká na svého pána, velmi k němu přilne, proto mu nevádí, pokud je ve voliére sám. V případě sahání do budky musíme být opatrní, protože koušou (Veger, 1971).

Několik dní po dovozu je nutné je chovat ve vyhříváné místnosti, než se aklimatizují. Papoušek se velmi rád se koupe v misce s vodou a dokáže se naučit i pár slov. Pozře i jeřabiny a velice rád okusuje smrkové větve (Vašíček, 2004).

Lori vínorodý (*Trichoglossus rubiginosus*)

U chovatelů je velkou raritou (Vašíček, 2004).

Rod *Vini*

Vini běloprsý (*Vini peruviana*)

V Anglii byl zaznamenán první odchov lordem Tavistockem v roce 1937, tento lord by měl být i prvním chovatelem (Vašíček, 2004).

Vini modrotemenný (*Vini australis*)

V chovech používáme jako u ostatních krmnou směs pro lorie. Při vysokých teplotách, v letním období, podáváme 2x denně čerstvou krmnou směs a 1x denně suchou. Mohou i zelené krmení, nejraději mají ptačinec žabinec a listy hlávkového salátu (Vašíček, 2004).

Vini modrý (*Vini ultramarina*)

Mezi chovateli je vzácný, poprvé se v roce 1936 dostal do chovu lorda Tavistocka a do zoologické zahrady v Londýně. První odchov se podařil lordu v roce 1939, za tento odchov mu byla udělena medaile (Vašíček, 2004).

Vedle obvyklého krmení pro všechny lorie by měl dostávat i šťávu z rajských jablíček a více vitamínů. Jeho nejoblíbenější ovoce jsou jablka, hrozny a hrušky (Vašíček, 2004).

2.5 Ochrana loriů

2.5.1 CITES

CITES je zkratkou anglického názvu *Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora* (Úmluva o mezinárodním obchodu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin). Uzavřena byla v hlavním městě USA 3. března 1973, proto je známa také jako Washingtonská úmluva. Úmluva vstoupila v platnost 1. července 1975 a v současné době se připojilo již 175 zemí, včetně všech 27 států EU (AOPK, 2013).

Československo se jako jedna z posledních zemí v Evropě k úmluvě připojilo 28. května 1992. Od rozdělení Československa Česká republika úmluvu nepřetržitě uplatňuje (AOPK, 2013).

Důvody pro přijetí úmluvy CITES jsou shrnuty v její preambuli, kde smluvní státy vyhlásují, že: 1. volně žijící živočichové a planě rostoucí rostliny jsou ve svých překrásných a mnohotvárných formách nenahraditelnou součástí přírodních systémů Země, které musí být chráněny pro současnou generaci i pro příští generace, 2. jsou si vědomy stále rostoucí hodnoty volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin z hlediska estetického, vědeckého, kulturního, rekreačního a ekonomického, 3. lid a státy jsou a mají být nejlepšími ochránci své vlastní fauny a flóry, 4. pro záchranu určitých druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin před jejich nadměrným užíváním mezinárodním obchodem je nezbytná mezinárodní spolupráce (AOPK, 2013).

V dnešní době je CITES považována za globální mezinárodní smlouvu, je brána jako významný nástroj světové strategie ochrany přírody. Jedná se o mezinárodní smlouvu, která je silně podporována mezinárodními ochranářskými nevládními organizacemi (AOPK, 2013).

Účelem této úmluvy je regulace mezinárodního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin. Regulace obchodu je nutná kvůli ochraně některých druhů před vyhubením v přírodě, protože kvůli odchytu a sběru pro obchod ohrožují tyto druhy na přežití. Regulace je prováděna systémem tzv. permitů (vývozní a dovozní povolení), tato povolení vystavují příslušné výkonné orgány členských států. Povolení jsou nutná při převozu chráněných druhů CITES přes hranice států. Povolení není vydáno v případě, že obchod ohrožuje daný druh na přežití (Beneš, 2012).

Úmluva CITES se nevztahuje jen na živé organismy, ale také na jakékoliv jejich části či výrobky z nich. Takovéto výrobky mohou být např. z kožešiny, kůže a kostí zvířat, sošky a řezby z chráněných dřevin či slonoviny, různé výrobky tradiční asijské medicíny obsahující výtažky z chráněných živočichů či rostlin aj. (Beneš, 2012).

Živé organismy či části nebo výrobky z nich jsou v rámci úmluvy oficiálně označovány termínem „exemplář“ (Beneš, 2012).

CITES – přílohy

Podle stupně ohrožení se exempláře rozdělují do třech kategorií:

CITES I

První kategorie zahrnuje 500 druhů živočichů a 300 druhů planě rostoucích rostlin, tyto exempláře jsou bezprostředně ohrožené vyhubením. Až na výjimky (zoologické zahrady, vědecké výzkumy, ...) je mezinárodní obchod s těmito druhy zakázán. Do této kategorie patří např. lidoopí, lemuři, pandy, někteří medvědi, opice, velcí kytovci, delfíni, řada kočkovitých šelem, sloni, nosorožci, řada dravců, jeřábů, bažantů a papoušků, mořské želvy, někteří krokodýli, ještěři, velemloci. Z rostlinných exemplářů např. některé druhy kaktusů, orchidejí, palmy a vzácné exotické dřeviny. Z fauny našeho státu sem patří orel královský, orel mořský, sokol stěhovavý a vydra říční. (Beneš, 2012).

CITES II

Druhá kategorie zahrnuje 4 000 druhů živočichů a 25 000 druhů rostlin, které by mohly být ohroženy, pokud by mezinárodní obchod s nimi nebyl regulován. Do této kategorie patří i druhy, které jsou snadno zaměnitelné za exempláře z první kategorie. S výjimkou druhů zařazených do CITES I sem patří např. všechny opice, kytovci, vydry, kočkovité šelmy, hroši, pekari, luskáni, řada antilop, plameňáci, dravci, sovy, papoušci (s výjimkou andulky, korely a alexandra malého), kolibříci, loskuták, želvy, motýli, sklípkaní. Z flóry: zbylé orchideje, kaktusy, některé agáve, aloe, masožravé rostliny, ženšen, některé dřeviny aj. z fauny a flóry našeho státu: všichni dravci, sovy, vlk, medvěd, rys, kočka divoká, čáp černý, drop velký, pijavka lékařská, jasoň červenooký, celá čeleď vstavačovitých, sněženka a brambořík nachový (Beneš, 2012).

CITES III

Druhá kategorie zahrnuje 220 druhů živočichů a 8 taxonů rostlin. Tyto druhy jsou mezinárodním obchodem ohroženy pouze v určitých zemích a jsou chráněny na návrh těchto zemí, např. mrož lední – Kanada, hyenka hrívnatá – Botswana (Beneš, 2012).

Kategorie v EU

V EU je ochrana CITES druhů přísnější, ale zahrnuje i další ohrožené druhy vyskytující se na území EU či druhy, které by mohly ohrozit ekologickou stabilitu a u kterých chce zabránit jejich dovozu na své území. Všechny členské země mají vlastní seznamy CITES, kde jsou druhy rozděleny do kategorií A, B, C a D (Beneš, 2012).

Kategorie A zahrnuje druhy CITES I a některé druhy CITES II. Kategorie B zahrnuje druhy CITES II, některé druhy CITES III a druhy ohrožující ekologickou stabilitu. Kategorie C zahrnuje druhy CITES III a kategorie D zahrnuje druhy neCITES u nichž EU monitoruje dovoz na své území (Beneš, 2012).

Získání permitů

Dříve než stát může vydat povolení umožňující vývoz exemplářů zařazených v CITES I nebo v CITES II, musí souhlasit vědecký orgán státu, že podepsáním vývozu nebude nijak ohrožena daná populace na přežití. Stát má stanovený maximální počet exemplářů daného druhu, které mohou být vyvezeny v průběhu jednoho roku, aniž by to mělo negativní dopad na přežití druhu (CITES, 1993).

Stanovený počet vývozu druhů CITES musí každá země nahlásit na sekretariát CITES, který informuje ostatní smluvní strany. Na začátku každého roku sekretariát vydá všem stranám oznámení, které obsahuje povolené počty permitů z jednotlivých zemí (CITES, 1993).

CITES a EU

Evropská unie reguluje obchod mezinárodní a do značné míry i vnitrounitní jednotným způsobem. EU ve vztahu k CITES funguje jako jeden celek a úmluva se zde provádí jednotně již od roku 1984 (AOPK, 2013).

Nařízení EU platí jako zákon pro členské státy, jejich občany, fyzické i právnické osoby ve všech zemích Evropské unie. Předpisy vydané EU jsou v mnoha ohledech přísnější než úmluva. EU nemá kategorie I, II, III, ale kategorie A, B, C a D, které jsou přísnější (AOPK, 2013).

Důvody zařazení druhů pod přísnější ochranu: 1. druhy jsou chráněny evropskými směnicemi o ochraně volně žijících ptáků a o ochraně přírodních stanovišť, 2. v zájmu ochrany populací v zemích původu, 3. vysoká úmrtnost při přepravě, 4. jedná se o invazivní druhy, které by mohly ohrozit původní evropské druhy (AOPK, 2013).

U všech exemplářů CITES platí povinnost na výzvu kontrolních orgánů prokázat jejich původ. Platí to pro každého, kdo exemplář drží, nabízí jej k prodeji, přepravuje atd. (Beneš, 2012).

Zákaz komerčního využívání

Exempláře z přílohy A je zakázáno jakkoli komerčně využívat (prodávat, nakupovat, inzerovat, vystavovat za peníze, používat je k reklamě apod.). Je však několik přesně daných případů, kdy je možné udělit výjimku (odchov v zajetí, předcitesový exemplář, záchranné programy apod.). Tyto výjimky uděluje krajský úřad ve správním řízení, je však nutné doložit požadované údaje. Žadatel poté získá potvrzení, které je platné po celém území EU. Exemplář musí být nezaměnitelně označen, aby bylo možné ho ztotožnit s vydaným dokumentem (Beneš, 2012).

Zákaz komerčního využití přílohy A neplatí pro uměle vypěstované rostliny, starožitnosti a běžně chované druhy ptáků (Beneš, 2012).

Exempláře z přílohy B lze komerčně využívat, pokud byly získány legálně (legální dovoz do EU, odchov). S legálními B exempláři se dá v EU volně obchodovat (Beneš, 2012).

Přemístění exemplářů CITES v rámci EU

Přemístění = jakýkoliv přesun exempláře po EU. Jedná se o exempláře přílohy A pocházející z volné přírody, kterým při dovozu do EU bylo stanoveno místo určení. Tyto exempláře musí mít povolení pro přemístění. U nás toto povolení uděluje Ministerstvo životního prostředí. U odchovaných exemplářů a exemplářů z jiných příloh se toto povolení nevyžaduje. Výjimkou je Polsko, které povolení vyžaduje i u přílohy B (Beneš, 2012).

CITES a ČR

Česká republika vstoupila do EU dne 1.5.2004, v ten den nabyly účinnosti zákon č. 100/2004 Sb. o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatření k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů. V červnu 2010 nabyla platnosti vyhláška č. 210/2010 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 100/2001 Sb. 1. ledna 2010 nabyla účinnosti novela zákona č. 100/2004 Sb., kdy vznikla chovatelům povinnost vedení záznamů o chovu a o obchodu. Takže každý, kdo chová nebo obchoduje s exempláři CITES, musí o tom vést písemné záznamy. Podrobnější informace o tom, jak záznamy psát, jsou ve vyhlášce č. 210/2010 Sb. (AOPK, 2013).

V České republice je povinnost registrovat všechny chované nebo držené exempláře CITES. Tato registrace se provádí na krajském úřadě. Seznam všech registrovaných druhů CITES je ve vyhlášce č. 210/2010 Sb. (AOPK, 2013).

Orgány CITES

Výkonný orgán

Výkonným orgánem ČR je Ministerstvo životního prostředí. Koordinuje další výkonné orgány a určuje vědecké orgány. Uděluje veškerá potřebná potvrzení, povolení a žádosti pro obchod a nakládání s exempláři CITES. Registruje obchodníky, vědce a vědecké instituce, které jakkoli nakládají s uměle vypěstovanými exempláři rostlinného původu. Povoluje a prověřuje záchranná centra pro zabavené živé exempláře a hradí náklady na péči o tyto exempláře. Uděluje licence výrobcům (Zákon č. 100/2004 Sb.).

Vědecký orgán

Každý stát úmluvy jmenuje alespoň jeden vědecký orgán. V České republice jako vědecký orgán funguje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK, 2012).

Vědecký orgán CITES se vyjadřuje: 1. k návrhu na zřízení záchranných center, 2. k registraci chovných a pěstebných zařízení, 3. ke splnění podmínek při udělování výjimek, 4. k dovozům a vývozům rostlin a živočichů chráněných CITES (AOPK, 2012).

V ČR s vědeckým orgánem působí i odborná skupina. Vědecký orgán a odborná skupina spolu: 1. shromažďují odborné údaje o druzích živočichů a rostlin, na které se vztahuje zákon o obchodování s ohroženými druhy, 2. spolupracují s vědeckými orgány členských zemí úmluvy a s mezinárodními organizacemi v oblasti ochrany přírody, 3. shromažďují, zpracovávají a vyhodnocují údaje o obchodu s živočichy a rostlinami, vypracovávají doporučení k ochraně druhů, regulaci obchodu s nimi, k zamezení nedovolenému obchodu, 4. vydávají odborná stanoviska, popřípadě plní další úkoly na základě pokynu MŽP, a poskytují odbornou pomoc na žádost orgánů státní zprávy, 5. věnují se osvětové a vzdělávací činnosti (AOPK, 2012).

Kontrolní orgán

Jedním z kontrolních orgánů je Česká inspekce životního prostředí. Kontroluje dodržování zákonů v oblasti CITES, za porušení zákona uděluje pokuty, v případě zjištění porušení práva EU o ochraně ohrožených druhů nebo zákona č. 100/2004 Sb., nebo v případě podezření, že byl zákon porušen, zadrží nebo zabaví podezřelé exempláře CITES a informuje MŽP. ČIŽP vede evidenci osob, které porušily zákon (Zákon č. 100/2004 Sb.).

Dalším kontrolním orgánem kromě ČIŽP je Celní správa. Provádí kontrolu nad zbožím podléhajícím celnímu dohledu a může rovněž zadržet podezřelé exempláře (ČIŽP, 2012).

Loriové a CITES

V současné době se v seznamu CITES nachází 13 rodů loriů o počtu 51 druhů. V příloze I se nachází druh *Eos histrio* a *Vini ultramarina*, všechny ostatní druhy řadíme do CITES II. Obchod s touto čeledí je pozorován od roku 1981 (CITES, 2014).

2.5.2 WWF

WWF = Světový fond na ochranu přírody.

Je to nezisková mezinárodní organizace, která vznikla v roce 1961. Symbolem tohoto fondu je panda velká, která je vyobrazena v jejich logu. WWF má jedinečný způsob práce, který spojuje globální dosah s nadací v oblasti vědy, zahrnuje opatření na všech úrovních od lokální po globální, zajišťuje dodávku inovativních řešení, která splňuje potřeby lidí a přírody. Jejich cílem je ochrana a obnova druhů a jejich stanovišť. Transformace trhů a opatření ke snížení dopadu výroby a spotřeby komodit. Ujistění se, že se hodnota přírody odráží v rozhodnutích učiněných jednotlivci, společnostmi, vládami a podniky. Mobilizovat stovky milionů lidí na podporu ochrany. (WWF, 2014)

2.5.3 IUCN

IUCN = Červený seznam ohrožených druhů. Je to seznam, který řadí ohrožené druhy do devíti kategorií podle ohroženosti, a to do kategorie Kriticky ohrožené, Ohrožené a Zranitelné. Tento seznam zahrnuje i druhy Zaniklé nebo Vyhynulé ve volné přírodě (IUCN, 2014).

Jednotlivé kategorie:

- vyhynulý – taxon je zaniklý a není důvodná pochybnost, že poslední jedinec zemřel
- zaniklý v divočině – taxon je vyhynulý ve volné přírodě, ale je znám z chovu v zajetí
- kriticky ohrožený – taxon je kriticky ohrožený, jedinci čelí extrémně vysokému riziku vyhynutí v přírodě
- ohrožený – taxon je ohrožený, jedinci čelí vysokému riziku vyhynutí v přírodě
- zranitelný – taxon je zranitelný, jedinci čelí vyššímu riziku vyhynutí v přírodě
- téměř ohrožený – taxon je téměř ohrožený, jedinec není zařazen v kriticky ohrožených, ohrožených ani zranitelných, ale je blízko nebo je pravděpodobné, že v blízké budoucnosti do jedné z těchto skupin postoupí
- neohrožený – taxon je neohrožený, jedinci této kategorie nejsou kriticky ohrožení, ohrožení, zranitelní ani téměř ohrožení, zde jsou zahrnuty rozsáhlé a bohaté taxony
- chybí údaje – zde jsou řazeny taxony u, kterých nejsou dostačující informace
- nevyhodnocený – taxony v této kategorii jsou vyhodnocovány (IUCN, 2014).

ZRANITELNÍ

Eos cyanogenia

- populace tohoto druhu je odhadována na 2 500 – 9 999 dospělých jedinců, a to na základě posouzení známých údajů, popisu hojnosti a velikosti rozsahu. V souladu s odhadem zaznamenané hustoty a blízké příbuznosti s podobnou velikostí těla a vzhledem, dochází ke skutečnosti, že pouze u části odhadovaného rozsahu výskytu je pravděpodobné, že bude obsazeno. Tento odhad se pohybuje okolo 3 500 – 15 000 jedinců (IUCN, 2014)
- tento druh je ohrožený díky jeho malé populaci, ztrátou nížinných lesů a jeho obchodem (IUCN, 2014).

Charmosyna palmarum

- celková velikost populace je odhadována na 1 500 – 4 000 jedinců (IUCN, 2014).
- tento druh je velice vzácný v některých lokalitách (IUCN, 2014).

Lorius garrulus

- odhadovaná velikost populace je 46 000 – 295 000 jedinců, i když zpráva z roku 1994 naznačuje, že populace v té době mohla být podstatně vyšší (IUCN, 2012).
- ohrožení tohoto druhu je způsobeno úbytkem přirozeného prostředí a obchodem (IUCN, 2012).

Vini peruviana

- podle nejnovějších dat výzkumu se populace tohoto druhu odhaduje na 7 200 – 9 000 jedinců (IUCN, 2012).
- k úbytku tohoto druhu dochází hlavně díky predaci koček a černých krys (IUCN, 2012).

Vini stepheni

- populace je odhadována na 720 – 1 820 jedinců, což se rovná zhruba 480 – 1 200 dospělých jedinců (IUCN, 2013).
- důvodem ohrožení je malá lokalita výskytu a zavlečení cizích druhů (IUCN, 2013).

TÉMĚŘ OHROŽENÍ

Eos reticulata

- podle výzkumu na Yamdane v roce 1993, což představuje pravděpodobně 55% populace *Eos reticulata*, se odhadl počet jedinců na 220 000, což je pravděpodobně okolo 420 000 jedinců z celkové populace (IUCN, 2012).
- tento druh je ohrožený kvůli obchodu (IUCN, 2012).

Charmosyna multistriata

- globální velikost populace tohoto druhu nebyla kvantifikovaná (IUCN, 2012).
- tento druh je ohrožený díky úbytku jeho stanovišť (IUCN, 2012).

Charmosyna meeki

- globální velikost populace tohoto druhu nebyla kvantifikovaná, ale je popsáno, že jeho početnost je bohatá (IUCN, 2012).
- úbytek tohoto druhu je způsoben ničením jeho stanovišť (IUCN, 2012).

Charmosyna margarethae

- globální velikost populace tohoto druhu nebyla kvantifikovaná, ale je popsáno, že tento druh je běžný, i když na Šalamounových ostrovech je méně častý (IUCN, 2012).
- ohrožení tohoto druhu je způsobeno jeho malým areálem výskytu (IUCN, 2012).

Lorius albidinucha

- populace tohoto druhu je odhadovaná na 3 500 – 15 000 jedinců (IUCN, 2012).
- ohrožení tohoto druhu je pravděpodobně způsobeno těžbou dřeva (IUCN, 2012).

OHROŽENÍ

Eos histrio

- v roce 1999 byl počet jedinců na Karakelangu, kde se nachází převážná většina populace, odhadnut na 8 200 – 21 400 jedinců (IUCN, 2013).
- tento druh je ohrožený z důvodu velmi malého rozsahu, úbytkem přirozeného prostředí a obchodem (IUCN, 2013).

Lorius domicella

- populace tohoto druhu byla v roce 2000 odhadována na 2 500 – 9 999, což je 1 500 – 7 000 dospělých jedinců, a to na základě posouzení známých údajů, popisu hojnosti a velikosti rozsahu. V souladu s odhady zaznamenané hustoty a blízké příbuznosti s podobnou velikostí těla a vzhledem, dochází ke skutečnosti, že pouze u části odhadovaného rozsahu výskytu je pravděpodobné, že bude obsazeno. Vzhledem k nedostatku posledních záznamů a zvyšujícímu se tlaku na odchyt a ztráty přirozeného prostředí, se odhaduje, že počet dospělých jedinců klesl na 1 000 – 2 499 (IUCN, 2013).
- k největšímu poklesu dochází kvůli obchodům (IUCN, 2013).

Vini kuhlii

- jako odhad populace se uvádí přibližně 2 000 jedinců, což zhruba odpovídá 1 300 dospělým (IUCN, 2013).
- důvodem ohrožení je predace černých krys, nicméně nedávné opětovné snahy o vysazení se zdají být úspěšné (IUCN, 2013).

Vini ultramarina

- jako odhad populace se uvádí přibližně 1 000 – 2 499 jedinců, což zhruba odpovídá 600 – 1 700 dospělým (IUCN, 2013).
- ohrožením tohoto druhu je predace ze strany černých krys (IUCN, 2013).

KRITICKY OHROŽENÍ

Charmosyna toxopei

- vzhledem ke ztrátě nížinných lesů a nedostatku potvrzených záznamů se u tohoto druhu předpokládá, že má velmi malou populaci. Pravděpodobná populace činí 70 – 400 jedinců, což odpovídá 50 – 249 dospělým (IUCN, 2013).
- populace tohoto druhu je velmi malá, k jeho úbytku dochází i díky ničení jeho stanovišť (IUCN, 2013).

Charmosyna amabilis

- v průběhu detailních průzkumů v letech 2001 – 2003 se nepodařilo najít žádného jedince, proto se zbývající populace odhaduje na méně než 50 jedinců (IUCN, 2012).
- populace tohoto druhu jsou velmi nízké a stále klesají v důsledku predace ze strany zavlečených potkanů a kvůli ztrátě přirozeného prostředí (IUCN, 2012).

Charmosyna diadema

- předpokládaná zbývající populace se odhaduje na méně než 50 jedinců (IUCN, 2013).
- od roku 1913 nebyl s jistotou zaznamenaný žádný jedinec (IUCN, 2013)

3 METODIKA

Základem pro vyhodnocení časoprostorového vývoje obchodu za období let 1981 - 2013 byla data dostupná z internetového zdroje – databáze CITES, kterou vyvinula a spravuje UNEP – WCMC shromažďující data z národních výročních zpráv.

Vše bylo zpracováno a vyhodnoceno v programu Excel za pomoci kontingenčních tabulek a grafů.

Vyhodnocení mělo tyto části:

- Časový vývoj obchodu
- Časový vývoj obchodu podle struktury důvodu
- Časový vývoj obchodu podle struktury původu
- Časový vývoj obchodu podle komodit
- Časový vývoj obchodu podle hlavních importérů (26 největších importérů)
- Časový vývoj obchodu podle hlavních exportérů (24 největších exportérů)
- Časový vývoj obchodu druhu *Eclectus roratus* podle důvodu, původu a 5 hlavních importérů a exportérů
- Časový vývoj obchodu druhu *Eos rubra* podle důvodu, původu a 5 hlavních importérů a exportérů
- Časový vývoj obchodu druhu *Trichoglossus hameatodus* podle důvodu, původu a 5 hlavních importérů a exportérů

4 DISKUZE A VÝSLEDKY

Všechny grafy jsou sloupcové. Na ose Y je vždy uvedeno množství exemplářů. Osa X znázorňuje údaje časového vývoje v průběhu let, u nejčastějších exportérů a importérů jsou na ose X vypsány země. Všechny osy X, kromě hlavních importérů a exportérů vybraných druhů, jsou popsány ob rok.

Nejvýraznější jsou nárůsty obchodu v roce 1990 – 1991 a v roce 2005, jednalo se především o obchody s živými exempláři, tyto výkyvy jsou zřetelné ve všech grafech.

Statisticky nevýznamnějším druhem loriů, se kterým se v rámci CITES obchoduje je druh *Trichoglossus haematodus*. Velký zájem o tento druh je nejspíše způsoben jeho poměrně velkou atraktivitou a barevností pro sběratele a vystavovatele. Tito jedinci se dají velice snadno ochočit. Jsou schopni se naučit i několik slov, dovedou napodobit i různé zvuky a hlasy a bývají přítulní a hraví (Vašíček, 2004). Tento závěr, že hlavním důvodem obchodu je především zájem sběratele a vystavovatele, podporují výsledky obchodu, kde podle získaných dat jde jasně vidět, že největšími důvody obchodu jsou komerční důvod, cirkusy a zoologické zahrady.

Mezi největší původ obchodu s celou čeledí, za předpokladu že nepočítáme nespécifikovaný původ, patří: exempláře chované v zajetí (55%), kteří do zajetí byly přijati z volné přírody jako vajíčko, nebo jako velmi mladý exemplář, který by měl velmi malou pravděpodobnost na přežití ve volné přírodě. Jako druhý nejhlavnější původ obchodu jsou bohužel exempláře z volné přírody, tento původ činí 43% (Graf č.10).

Ceny papoušků neustále kolísají. Během půl roku může dojít k poklesu nebo vzestupu ceny až o 11 000,-. Jako příklad si můžeme vzít *Trichoglossus haematodus rubritorquis*, kdy během půl roku jeho cena v roce 2010 klesla z 600 euro za kus na pouhých 150 euro. Není podmínkou, že se jednotlivé druhy prodávají každoročně (Potůček, 2014).

V tabulce jsou vypsány pouze dostupné druhy. Ostatní v roce 2014 nebyli na českém ani evropském trhu dostupní. (tab. č. 1)

Tabulka 1. Orientační ceník v ČR a Evropě v roce 2014 (Potůček, Horyna, 2014)

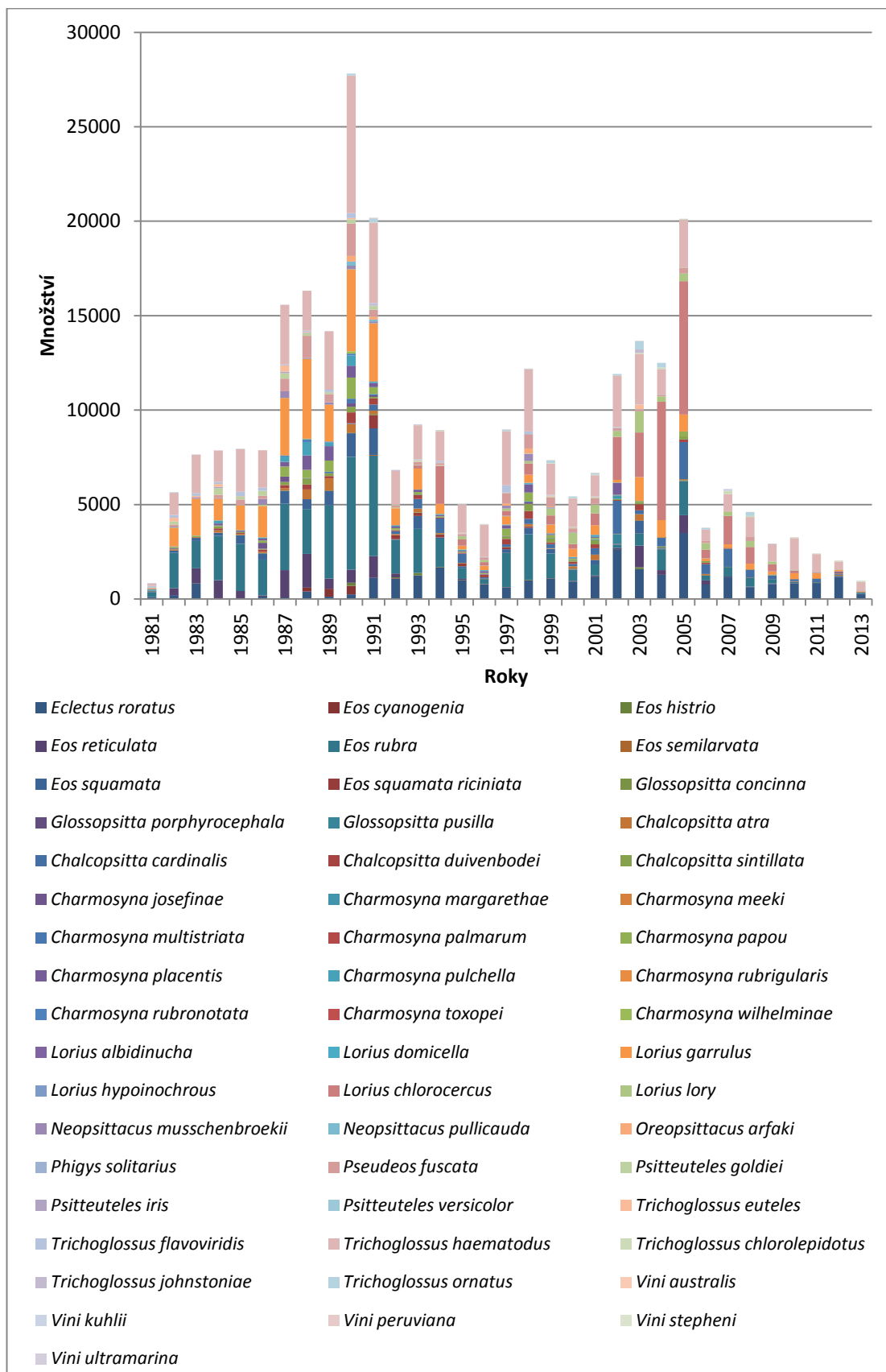
Latinský název	Cena v ČR (Kč/ks)	Cena v Evropě (euro/ks)
<i>Eos bornea</i>	7 000 – 10 000	
<i>Eos reticulata</i>	Neobchoduje se	800 – 1 000
<i>Eos semilarvata</i>	Neobchoduje se	1 000
<i>Eos squamata</i>	Neobchoduje se	600 - 800
<i>Glossopsitta concinna</i>	Neobchoduje se	250 - 350
<i>Chalcopsitta atra</i>	20 000 – 28 000	
<i>Chalcopsitta cardinalis</i>	20 000 – 28 000	

<i>Chalcopsitta duivenbodei</i>	20 000 – 28 000	
<i>Chalcopsitta sintillata</i>	10 000 – 15 000	
<i>Charmosyna papou</i>	15 000 – 20 000	
<i>Charmosyna placentis</i>	Neobchoduje se	200 – 250
<i>Charmosyna rubronotata</i>	Neobchoduje se	200 – 300
<i>Lorius chlorocercus</i>	5 000 – 8 000	
<i>Lorius domicella</i>	Neobchoduje se	900 – 1 200
<i>Lorius garrulus</i>	5 000 – 10 000	
<i>Lorius lory</i>	7 000 – 10 000	
<i>Phigys solitarius</i>	Neobchoduje se	1 000 – 1 300
<i>Pseudeos fuscata</i>	10 000 – 13 000	
<i>Psitteuteles iris</i>	Neobchoduje se	250 – 350
<i>Trichoglossus chlorolepidotus</i>	Neobchoduje se	200 – 400
<i>Trichoglossus euteles</i>	Neobchoduje se	100 – 200
<i>Trichoglossus haematodus</i>	3 000 – 5 000	
<i>Trichoglossus ornatus</i>	Neobchoduje se	400 - 600

4.1 Časový vývoj obchodu

První zaznamenané obchody byly v roce 1981 s 832 exempláři z 12 rodů. V dalších letech obchod kolísavě stoupal a klesal. V konečném roce 2013 byly zaznamenány obchody s 965 exempláři z 15 rodů. V letech 1987 – 1991 dochází k největším odchylkám, způsobeným velkým množstvím exemplářů pohybujícím se v řádech desetitisíců, kdy v roce 1990 dosahuje obchodované množství maxima, a to 27 817 exemplářů. Od roku 2008 se obchod pohybuje pod hranicí 5 000 exemplářů, přičemž k roku 2013 počty klesají (Graf č.1)

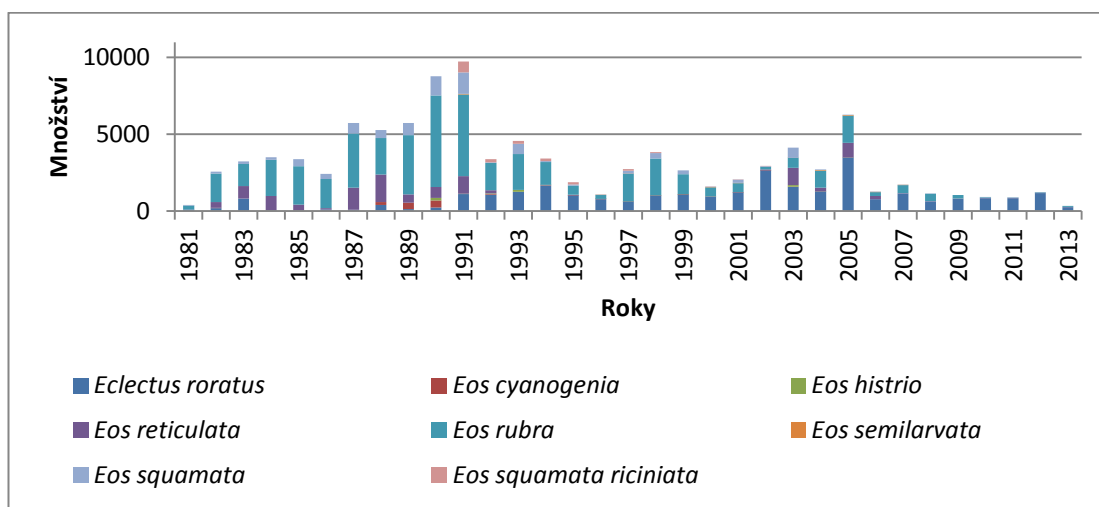
Graf 1. Četnost legálně registrovaných obchodů jednotlivých druhů v průběhu let 1981 – 2013

Z rodu *Eclectus* se obchodovalo jen s druhem *Eclectus roratus*, jehož obchod je výraznější až od roku 1991. Nejvíce s ním bylo obchodováno v roce 2005, kdy obchod čítal 3 494 exemplářů. Od roku 2006 se obchod s tímto druhem ustálil pod hranicí 1 200 exemplářů. (Graf č.2)

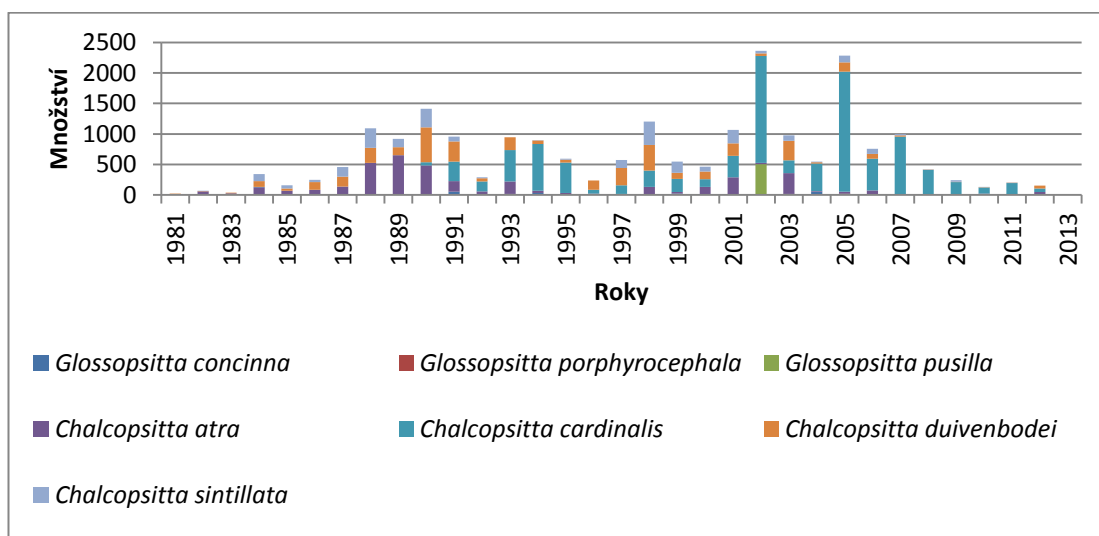
U rodu *Eos* se obchodovalo se 7 druhů. Nejvíce však s druhem *Eos rubra*, u něhož dochází k největšímu rozmachu v letech 1989 – 1991. Od roku 2009 se s rodem *Eos* obchodovalo minimálně, a to jen s druhy *reticulata*, *rubra* a *squamata*. (Graf č.2)

Graf 2. Četnost legálně registrovaných obchodů rodů *Eclectus* a *Eos* v průběhu let 1981 – 2013

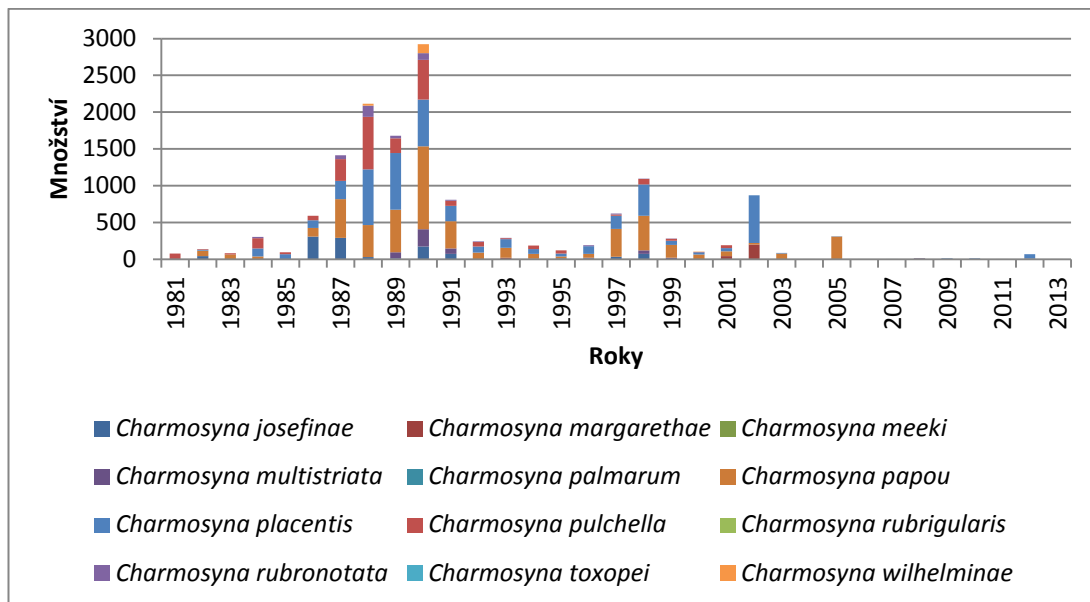
Z rodů *Glossopsitta* a *Chalcopsitta* se nejvíce obchodovalo s druhem *Chalcopsitta cardinalis*, a to hlavně v roce 2002 a 2005. (Graf č.3)

Graf 3. Četnost legálně registrovaných obchodů rodů *Glossopsitta* a *Chalcopsitta* v průběhu let 1981 – 2013

S rodem *Charmosyna* se nejvíce obchodovalo v letech 1987 – 1990. Od roku 2006 se s tímto rodem obchodovalo minimálně. (Graf č.4)

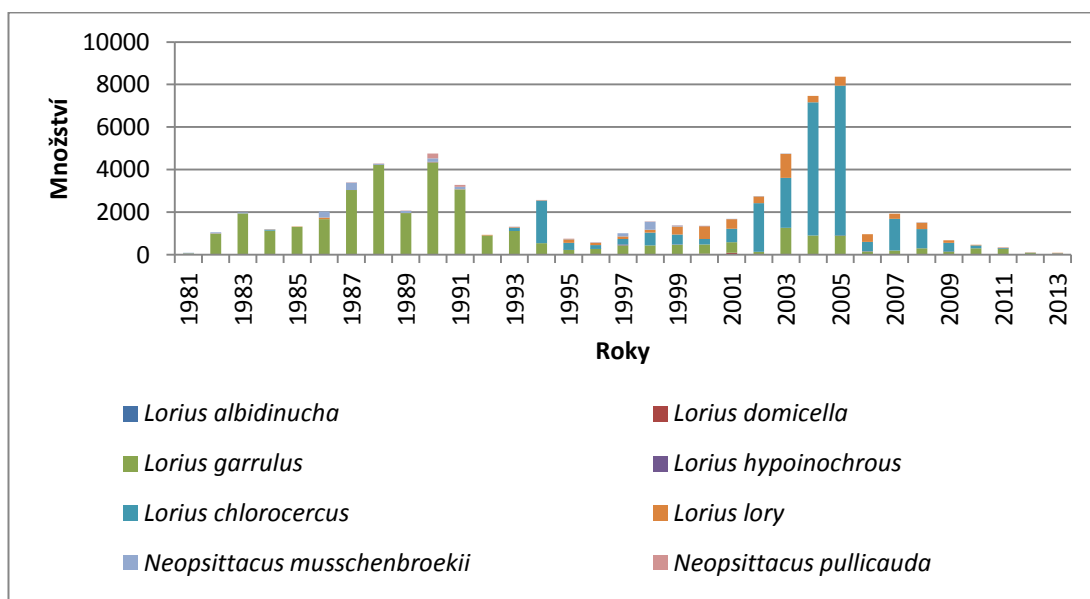
Graf 4. Četnost legálně registrovaných obchodů rodu *Charmosyna* v průběhu let 1981 – 2013

V letech 1982 – 1993 se z rodu *Lorius* obchodovalo hlavně s druhem *Lorius garrulus*. V letech 2002 – 2005 se nejvíce obchodovalo s druhem *Lorius chlorocercus*. (Graf č.5)

S rodem *Neopsittacus* se obchodovalo minimálně, a to v roce 1986, 1987, 1989 – 1991 a v letech 1997 – 1998. (Graf č.5)

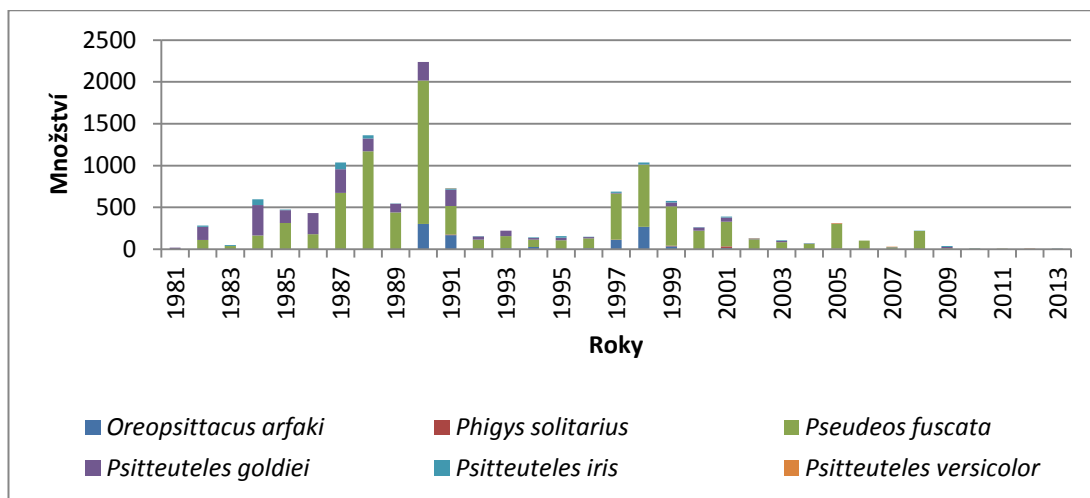
Graf 5. Četnost legálně registrovaných obchodů rodů *Lorius* a *Neopsittacus* v průběhu let 1981 – 2013

Z rodu *Pseudeos* se nejvíce obchodovalo s druhem *Pseudeos fuscata*, a to v letech 1987 – 1990 a v letech 1997 – 2001. (Graf č.6)

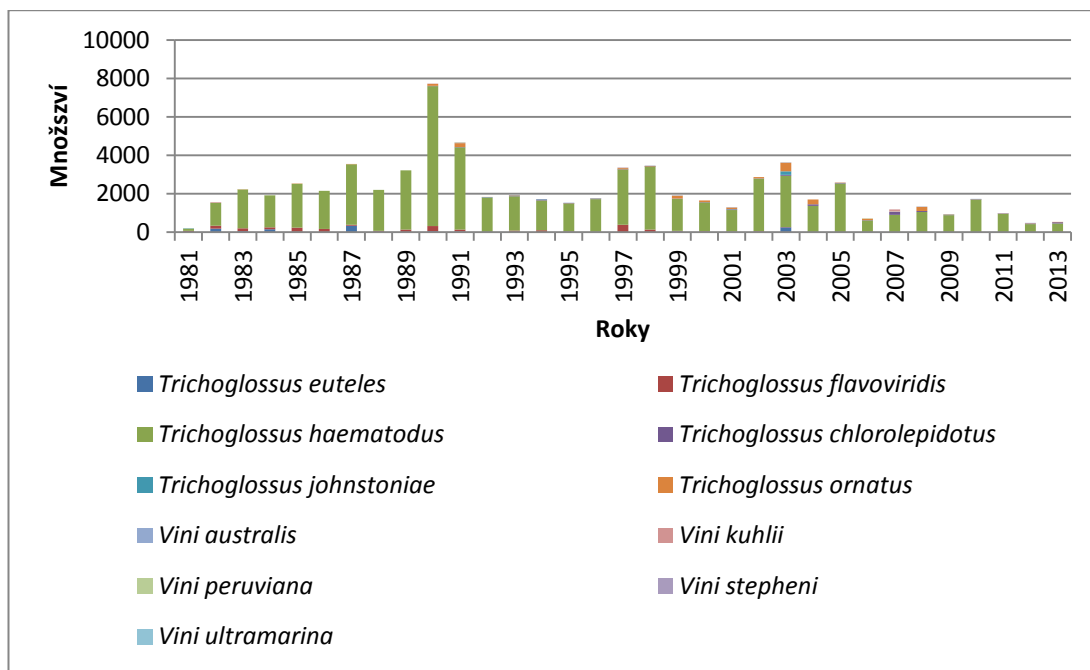
S ostatními druhy rodů *Oreopsittacus*, *Phigys*, *Pseudeos* a *Psitteuteles* se obchodovalo minimálně. A od roku 2009 počet exemplářů nepřesáhl 10 kusů. (Graf č.6)

Graf 6. Četnost legálně registrovaných obchodů rodů *Oreopsittacus*, *Phigys*, *Pseudeos* a *Psitteuteles* v průběhu let 1981 – 2013

Z rodů *Trichoglossus* a *Vini* se nejvíce obchodovalo s druhem *Trichoglossus haematodus*, a to nejvíce v roce 1990, kdy počet exemplářů dosahoval 7 272 kusů. (Graf č.7)

Graf 7. Četnost legálně registrovaných obchodů rodů *Trichoglossus* a *Vini* v průběhu let 1981 – 2013

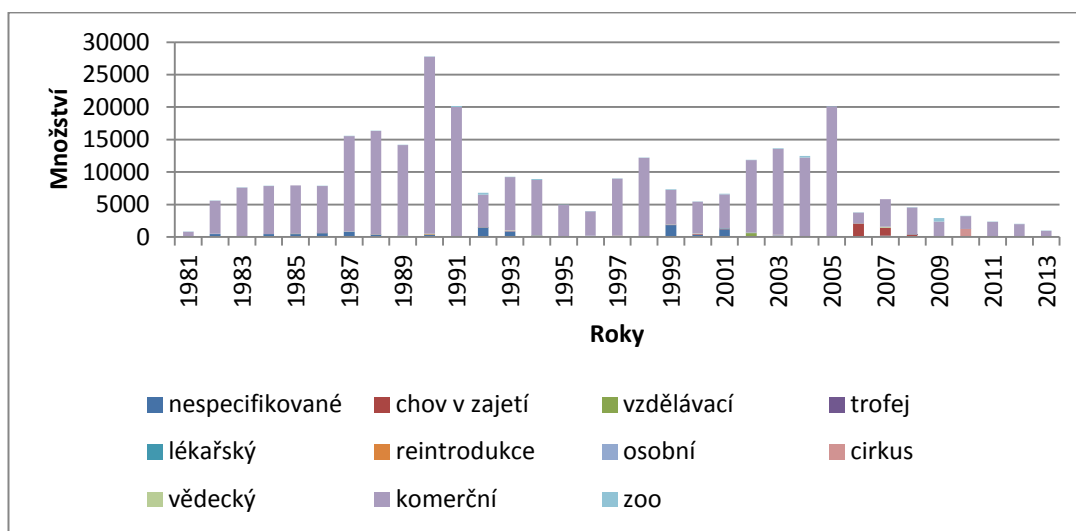
4.2 Struktura důvodu obchodu

Na počátku, tedy v roce 1981, důvodem obchodu byly 4 exempláře pro zoo, 30 exemplářů pro osobní potřebu a 734 exemplářů komerčních. V následujících letech se na prvním místě důvodů vždy nacházel komerční obchod, kdy nejvyšších hodnot dosáhl v roce 1990, a to v počtu 27 254 exemplářů. Od roku 1981 do roku 2013 se počet komerčních exemplářů vyšplhal na 269 459 kusů. Dalším nejčastějším důvodem byl chov v zajetí nebo umělé rozmnožování, kdy nejvyšších hodnot dosáhl v roce 2006, a to 1 964 exemplářů. V roce 2013 čítal obchod 965 exemplářů, z toho bylo 925 komerčních důvodů, 18 osobních, 14 se týkalo chov v zajetí nebo umělého rozmnožování, 4 byly zoologické a 4 vědecké důvody. (Tab. č.2, Graf č.8, Graf č.9)

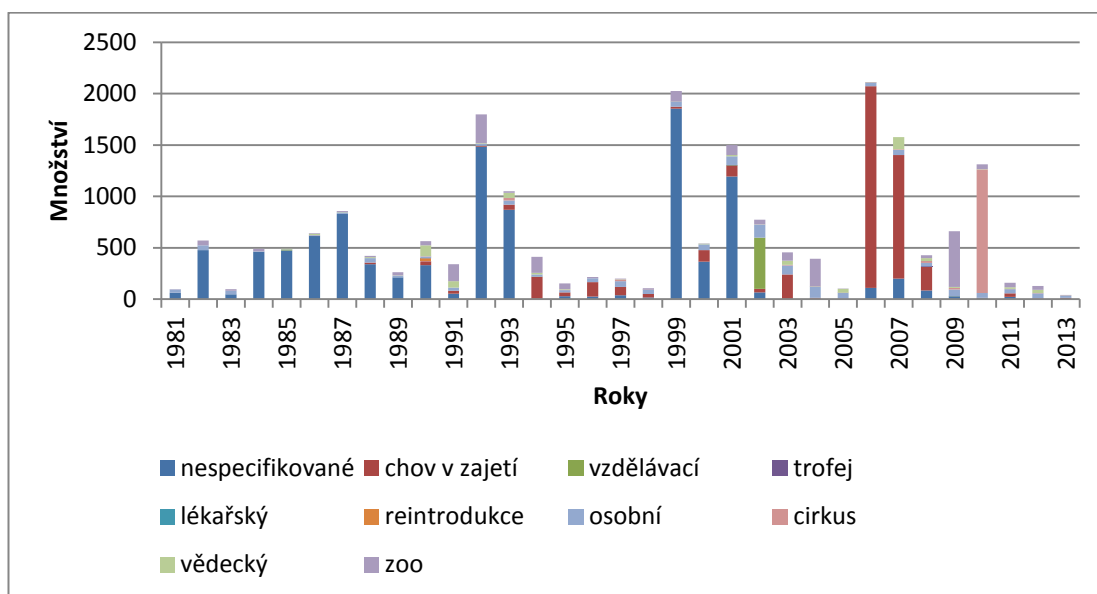
Tabulka 2. Celkový souhrn důvodů

	Důvod	Počet exemplářů
1	T – komerční	269 459
2	Nespecifikované	10 308
3	B – chov v zajetí nebo umělé rozmnožování	4 631
4	Z – ZOO	2 199
5	P – osobní	1 395
6	Q – cirkus nebo putovní exhibice	1 305
7	S – vědecký	591
8	E – vzdělávací	510
9	N – reintrodukce nebo introdukce do přírody	28
10	M – lékařský (včetně biomedicínského výzkumu)	3
11	H – lovecká trofej	1

Graf 8. Struktura důvodů v letech 1981 - 2013

Graf 9. Struktura důvodů v letech 1981 – 2013, bez komerčních důvodů

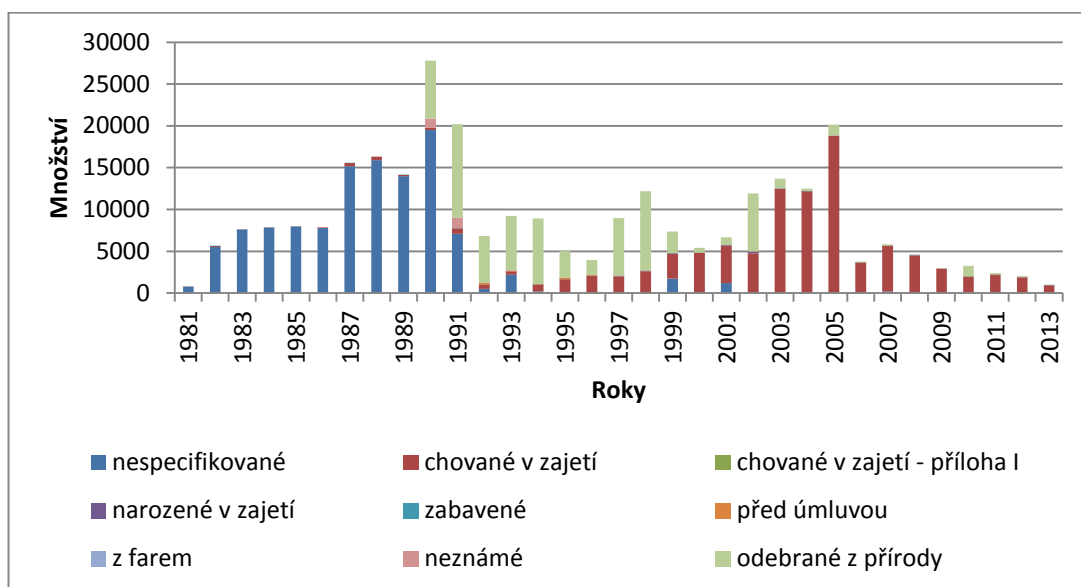
4.3 Struktura původu exempláře

Prvními zaznamenanými zdroji byla zvířata chovaná v zajetí čítající 48 exemplářů a zabavené nebo odebrané exempláře v počtu 34 kusů. Jako nejčastější původ za období 1981 – 2013 byla zvířata chovaná v zajetí o počtu 95 628 exemplářů, kdy nejvyšších hodnot dosahuje v roce 2005, a to 18 791 exemplářů. Od roku 2000 obchod se zvířaty chovanými v zajetí viditelně převyšuje ostatní původy. Nejméně bylo obchodováno s exempláři z farem, a to v roce 2003 o počtu 2 kusů. (Tab. č.3, Graf č.10)

Tabulka 3. Celkový souhrn původů

	Původ	Počet exemplářů
1	Nespecifikované	115 580
2	C – zvířata chovaná v zajetí	95 628
3	W – exempláře odebrané z přírody	74 837
4	U – neznámý původ	2 562
5	F – zvířata narozená v zajetí	982
6	O – exempláře před úmluvou	644
7	I – zabavené nebo odebrané exempláře	183
8	D – zvířata z přílohy I chovaná v zajetí pro komerční účely	12
9	R – z farem: exempláře živočichů chovaných v kontrolovaném prostředí, přijati jako vejce nebo mláďata z přírody, kde by jinak měli velmi nízkou pravděpodobnost přežití do dospělosti	2

Graf 10. Struktura původu v letech 1981 - 2013

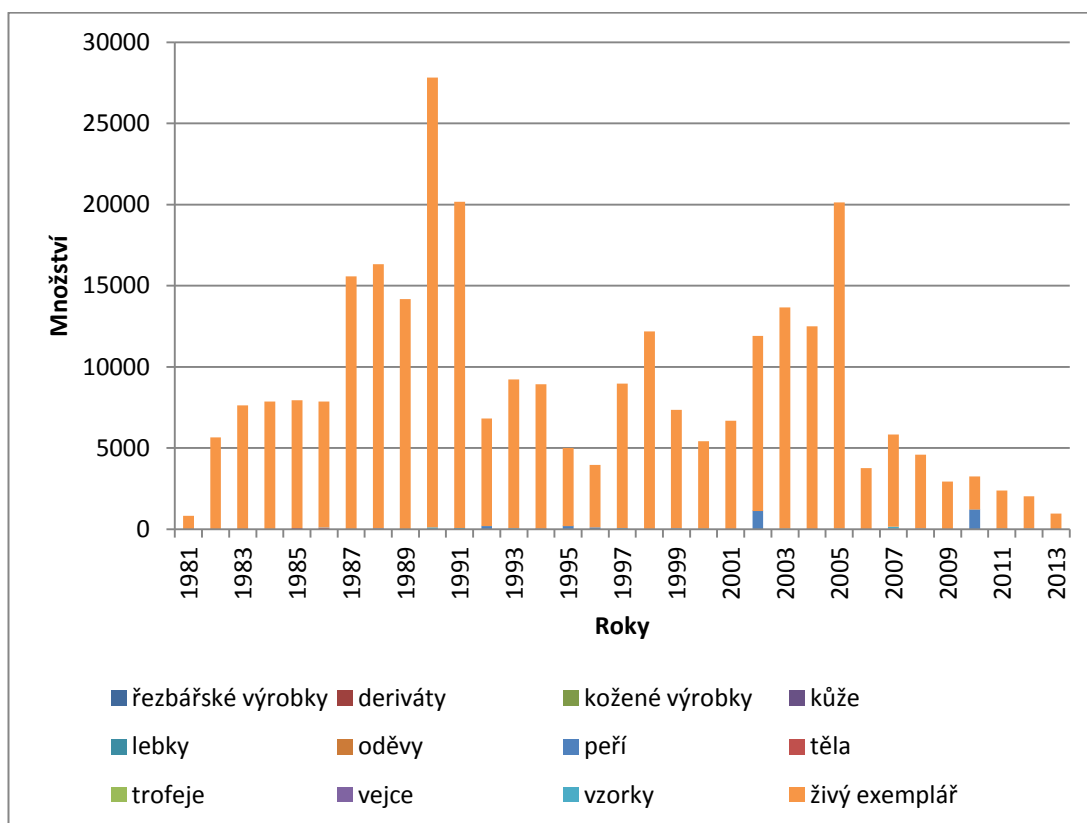
4.4 Struktura komodit

S ohledem na komodity se obchod v drtivé většině týkal živých exemplářů. Za období 1981 – 2013 dosáhly živé exempláře 286 370 kusů. Nejvyšších hodnot živé exempláře dosáhly v roce 1990, a to počtu 27 693 kusů. Jako další nejčastější komodita bylo peří, které má nejvýraznější hodnoty v roce 2002 a 2010. Z méně využívaných komodit jsou nejvýraznější lebky, a to v roce 1991 (7), kůže v roce 2009 (5) a oděvy v roce 1992 (4). Nejméně se obchodovalo s řezbářskými výrobky, pouze s jedním kusem v roce 2012. (Tab. č.4, Graf č.11, Graf č.12)

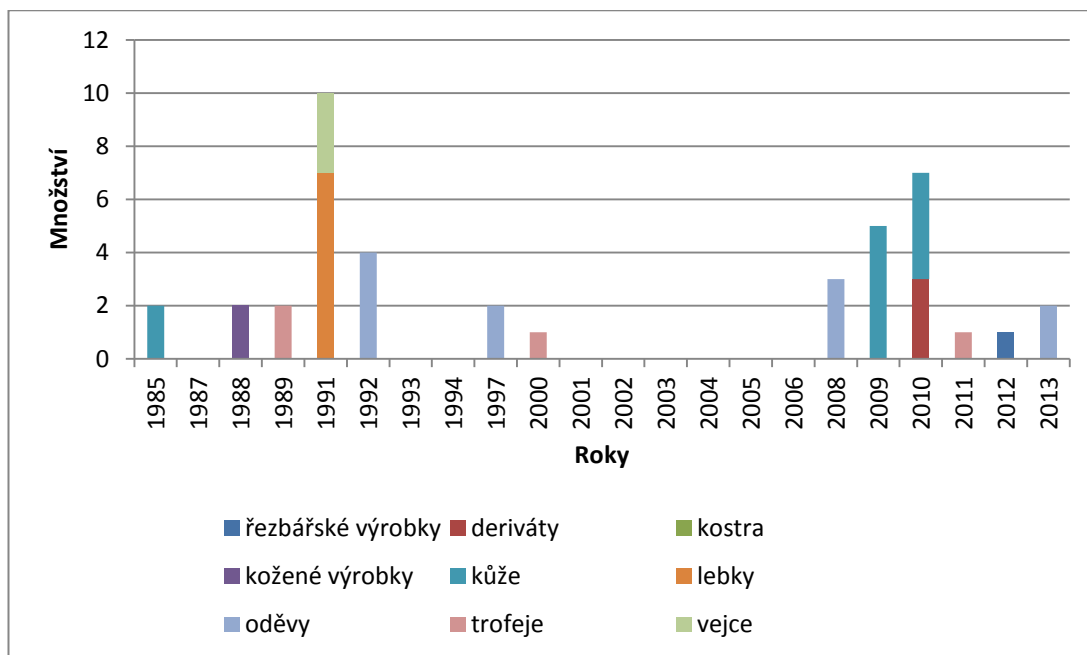
Tabulka 4. Celkový souhrn komodit

	Komodity	Počet exemplářů
1	Živý exemplář	286 370
2	Peří	3 045
3	Vzorky	552
4	Těla	416
5	Kůže	11
6	Oděvy	11
7	Lebky	7
8	Trofeje	4
9	Deriváty	3
10	Vejce	3
11	Kožené výrobky	2
12	Řezbářské výrobky	1

Graf 11. Struktura komodit v letech 1981 - 2013

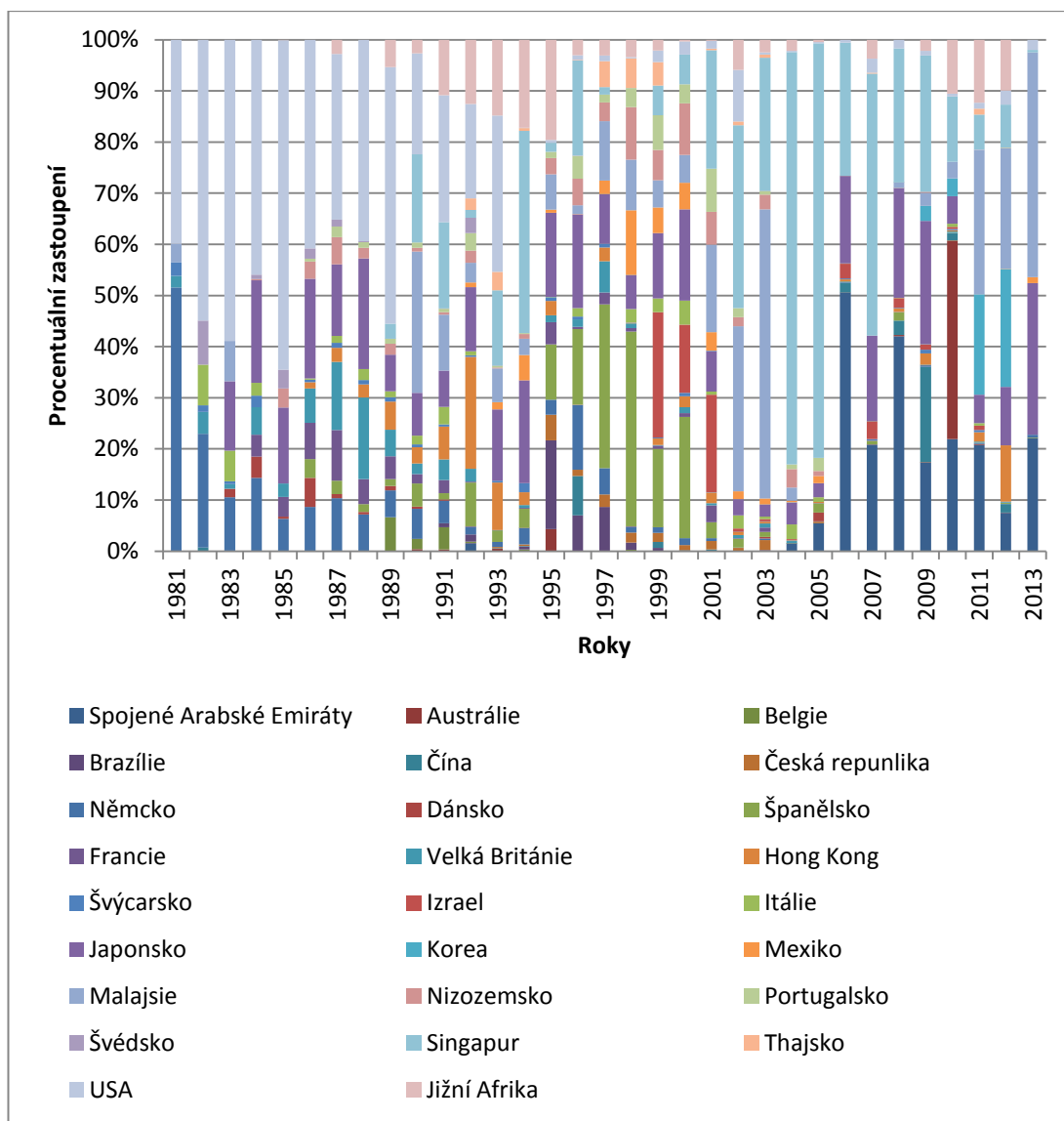
Graf 12. Struktura komodit bez těl, peří, vzorků a živých exemplářů v letech 1981 - 2013

4.5 Hlavní země importu

Z celkem 161 importních zemí patří mezi nejdůležitější Singapur (56 589), USA (54 818), Japonsko (30 634), Malajsie (28 946) a Španělsko (15 270). Singapur začal importovat až v roce 1989 (418), největších importů bylo dosaženo v roce 2005 (16 090). USA začalo importovat již v roce 1981 (332), nejvyšších počtů importu dosahuje v roce 1989 (7 084). Od roku 1994 počet importů USA výrazně klesá. Japonsko mělo svůj první import v roce 1983 (1 037) a nejvyšších hodnot dosahuje v roce 1988 (3 495). Od roku 1981 začala importovat taky Malajsie, a to v počtu 30 exemplářů, nejvyšších hodnot importu dosahuje v roce 1990 (7 656). Španělsko mělo své první importy v roce 1986 (283) a nejvyšších hodnot importu dosahuje v roce 1998 (4 423). V roce 2013 Španělsko již nemá zaznamenaný žádný import. (Graf č.13)

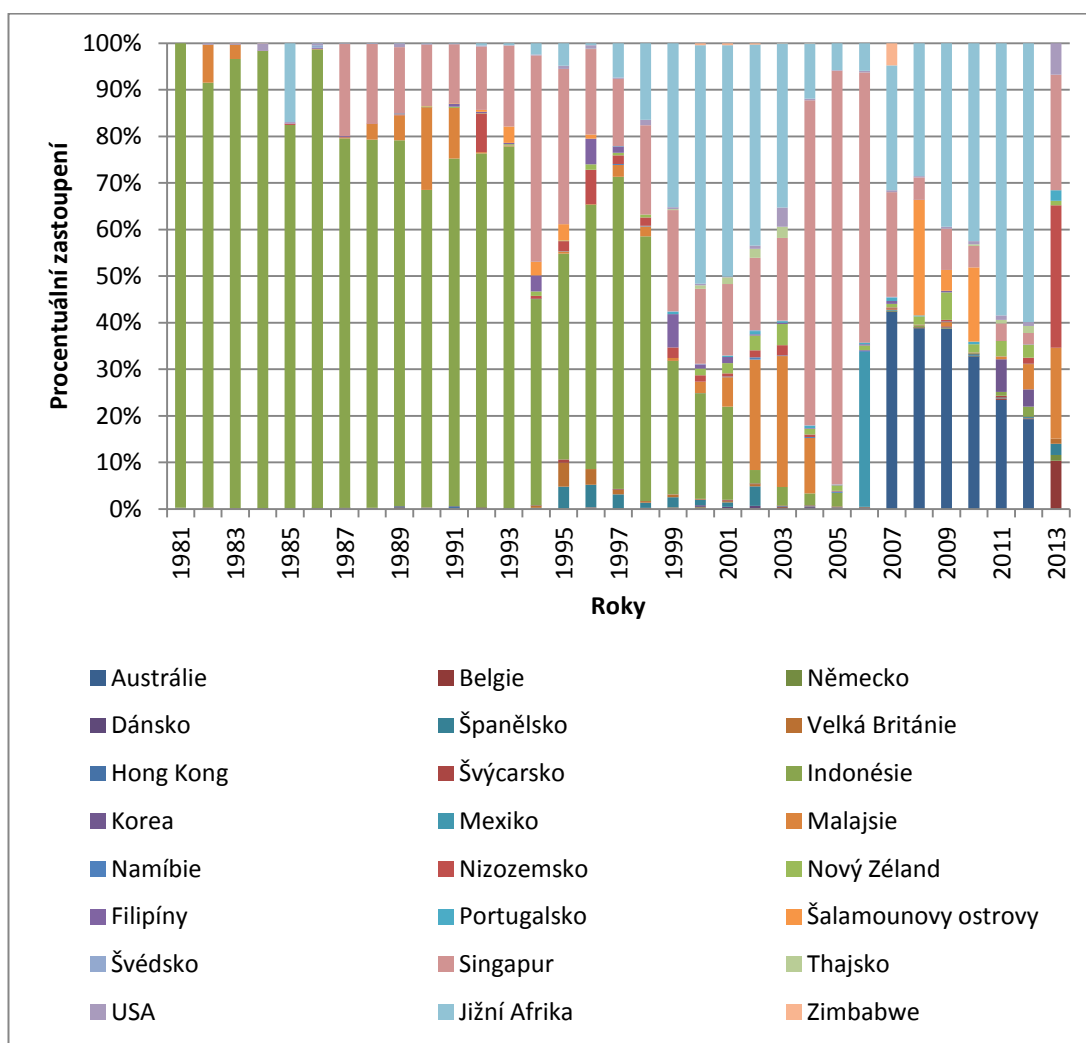
Graf 13. Procentuální zastoupení hlavních zemí importu v letech 1981 - 2013

4.6 Hlavní země exportu

Z celkem 113 exportních zemí patří mezi nejdůležitější Indonésie (381 101), Singapur (93 676), Jižní Afrika (56 415), Malajsie (30 309) a Austrálie (16 104). Indonésie začala s exportem již v roce 1981, kdy svým počtem 10 040 exemplářů zahrnuje drtivou většinu exportů v tomto roce. Největšího maxima indonéského exportu je dosaženo v roce 1991 (40 552). V roce 2013 však nemá Indonésie zaznamenaný žádný export. Singapur začal exportovat v roce 1987 (6 805), jeho největší export byl zaznamenan v roce 2005 (12 130). Z Jižní Afriky došlo k prvním exportům v roce 1984 (10). K výraznějším exportům docházelo až od roku 1997, přičemž k největšímu počtu došlo v roce 2012, a to s 6 382 exempláři. Malajsie měla první export v roce 1982 (988), největší počet exportů byl v roce 1990 (7 598). Austrálie začala s exportem v roce 1981 (6). Do roku 2006 se počet exportů držel na minimu, počet exemplářů nepřerostl 27 kusů. Největších exportů tato země dosahuje v roce 2008 (4 871). V roce 2013 Austrálie nemá již zaznamenan žádný export. (Graf č.14)

Graf 14. Procentuální zastoupení hlavních zemí exportu v letech 1981 - 2013

4.7 Analýza pro vybrané druhy

4.7.1 *Eclectus roratus*

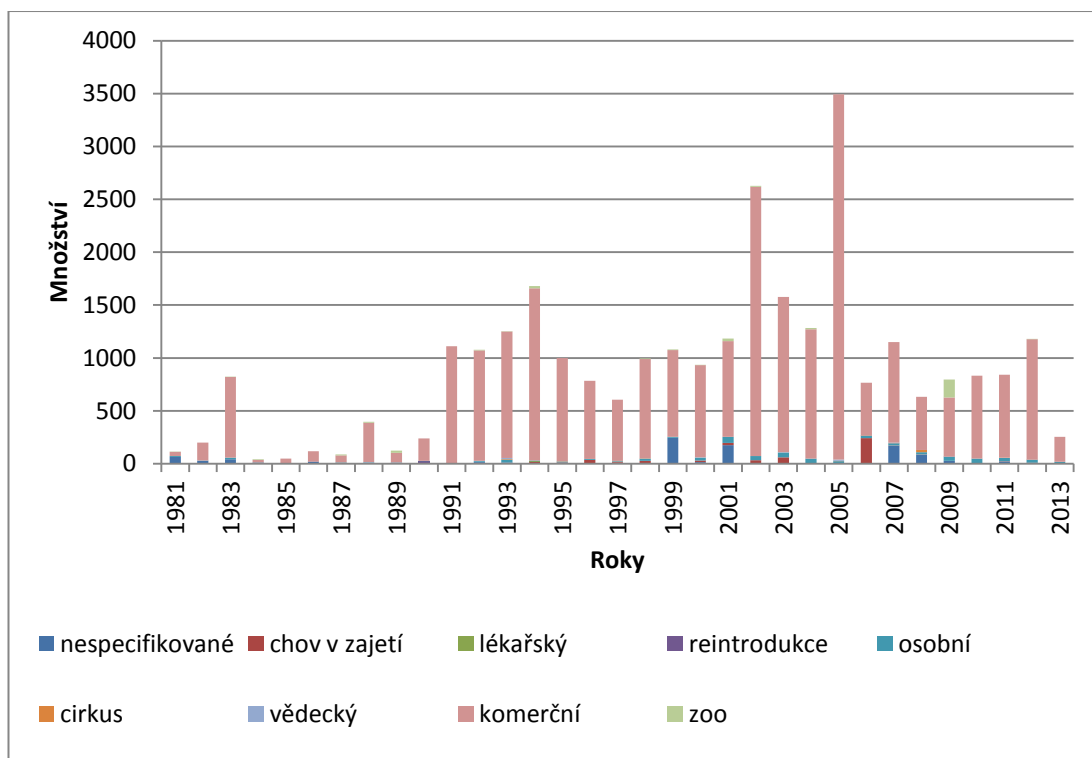
Příloha: II, B

Rozšíření: Šalamounovy ostrovy, Nová Guinea, SV Austrálie, Molucké ostrovy

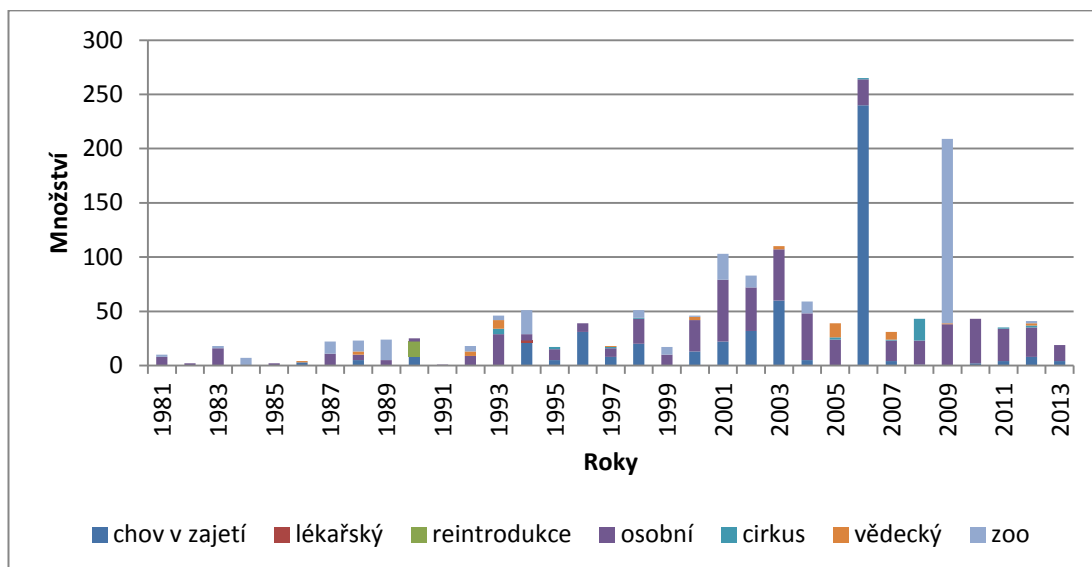
Poddruhy: *Eclectur roratus aruensis*, *Eclectur roratus biaki*, *Eclectur roratus cornelia*, *Eclectur roratus macgillivrayi*, *Eclectur roratus polychloros*, *Eclectur roratus riedeli*, *Eclectur roratus roratus*, *Eclectur roratus solomonensis*, *Eclectur roratus vosmaeri*

Jeden z nejhlavnějších důvodů obchodu s druhem *Eclectus roratus* je důvod komerční, který za rok 1981 – 2013 čítá 26 830 exemplářů. Nejvíce komerčních obchodů probíhalo v roce 2005 (3 455). Mezi další výraznější důvody patří chov v zajetí nebo umělé rozmnožování (496), které dosahuje nejvyšších hodnot v roce 2006 (240). Dále také obchod pro zoologické zahrady (315), který má největší početnost v roce 2009 (170). U ostatních důvodů počet exemplářů nepřesahuje 41 kusů v jednom roce. (Graf č.15, Graf č.16)

Graf 15. Struktura důvodu druhu *Eclectus roratus* v průběhu let 1981 - 2013

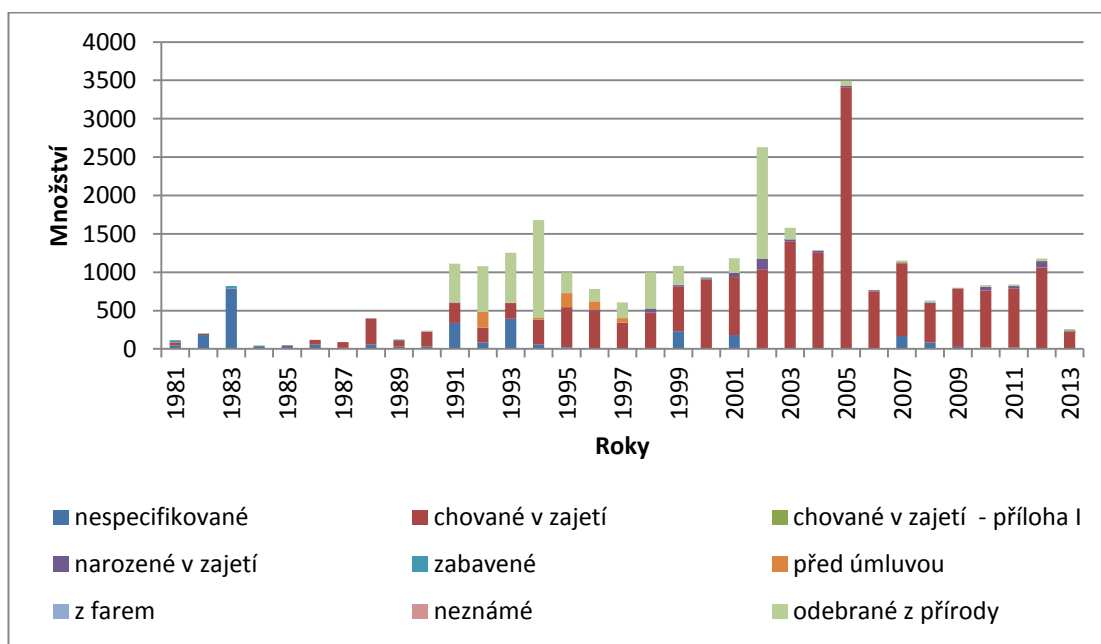

Graf 16. Struktura důvodu bez komerce druhu *Eclectus roratus* v průběhu let 1981 - 2013

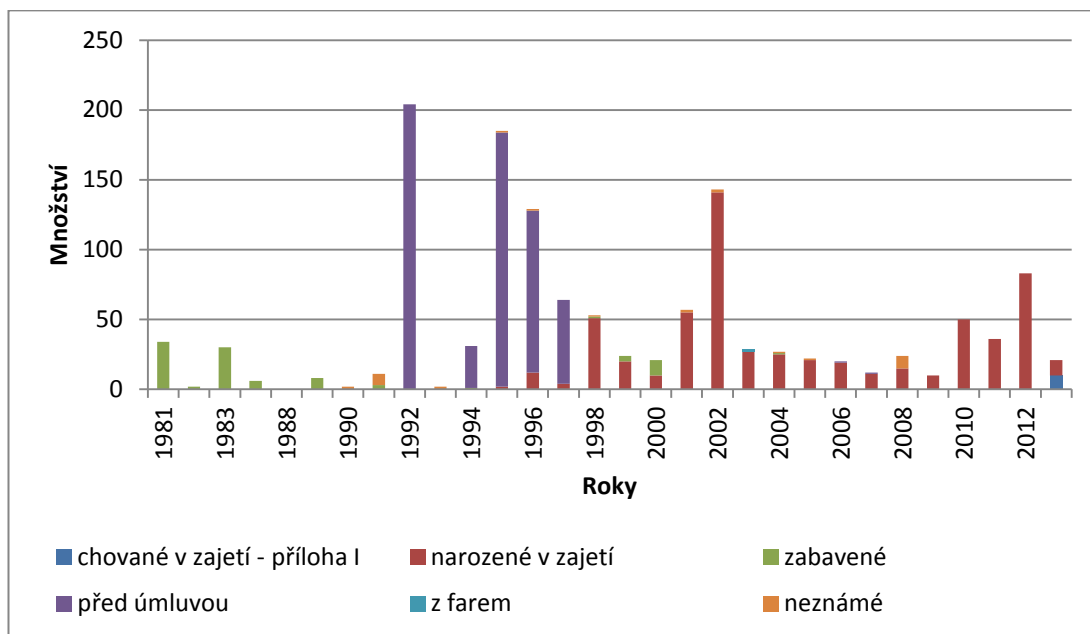

Nejčastějším původem druhu *Eclectus roratus* jsou zvířata chovaná v zajetí (18 696), která dosahují nejvyšších hodnot v roce 2005 (3 409). Dalším nejčastějším původem jsou exempláře odebrané z volné přírody (6 367), které přicházejí na scénu od roku 1990 (12). Mezi méně rozšířené původy patří exempláře před úmluvou (594), ta jsou nejvýznamnější v roce 1992 (204), 1995 (182) a 1996 (116). A zvířata chovaná v zajetí (603), nejvýznamnější v roce 2002 (141). Ostatní původy mají minimální až mizivý počet exemplářů. (Graf č.17, Graf č.18)

Graf 17. Struktura původu druhu *Eclectus roratus* v průběhu let 1981 - 2013

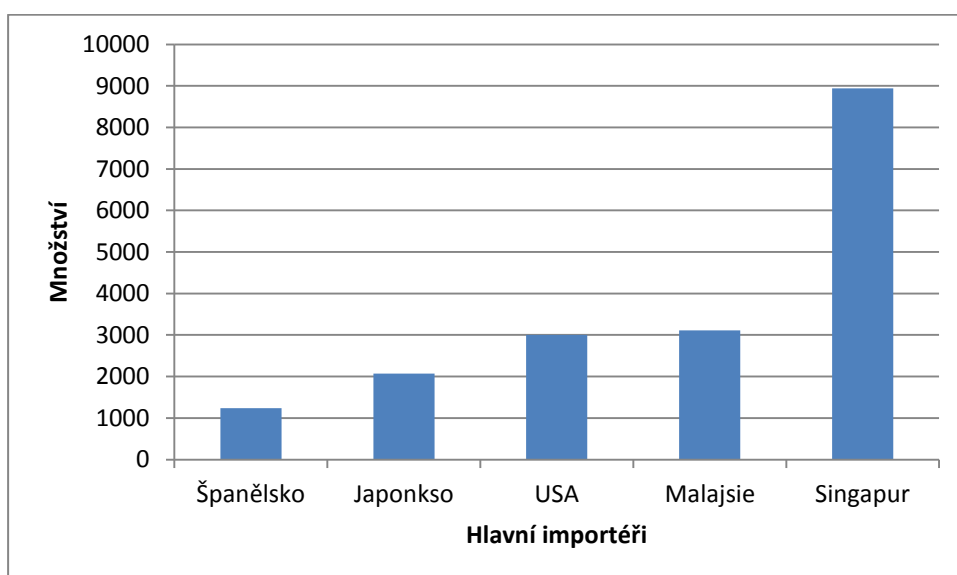

Graf 18. Struktura původu bez zvířat chovaných v zajetí a exemplářů odebraných z přírody druhu *Eclectus roratus* v průběhu let 1981 - 2013

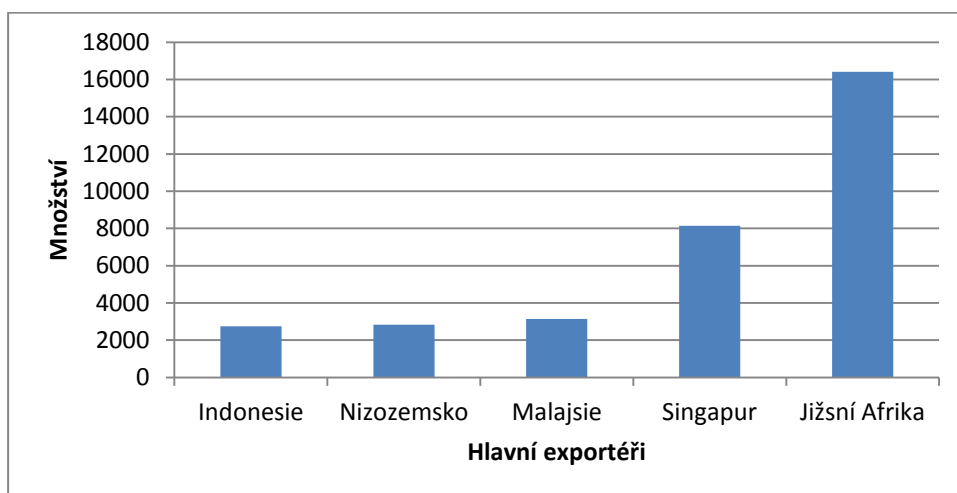

Největším importérem tohoto druhu byl Singapur (8 943), dále jsou to Malajsie (3 112) a USA (3 000). Z hlavních importérů jsou méně výrazné importy do Japonska (2 070) a nejméně do Španělska (1 237). Jako exportér je nejvýznamnější Jižní Afrika (16 411), v menší míře pak Singapur (8 145). Méně výrazné jsou Malajsie (3 135) a Nizozemsko (2 831). Nejméně exemplářů z hlavních exportérů má Indonésie, a to 2 740 ks. (Graf č.19, Graf č.20)

Graf 19. Hlavní importéři druhu *Eclectus roratus*

Graf 20. Hlavní exportéři druhu *Eclectus roratus*

4.7.2 *Eos rubra*

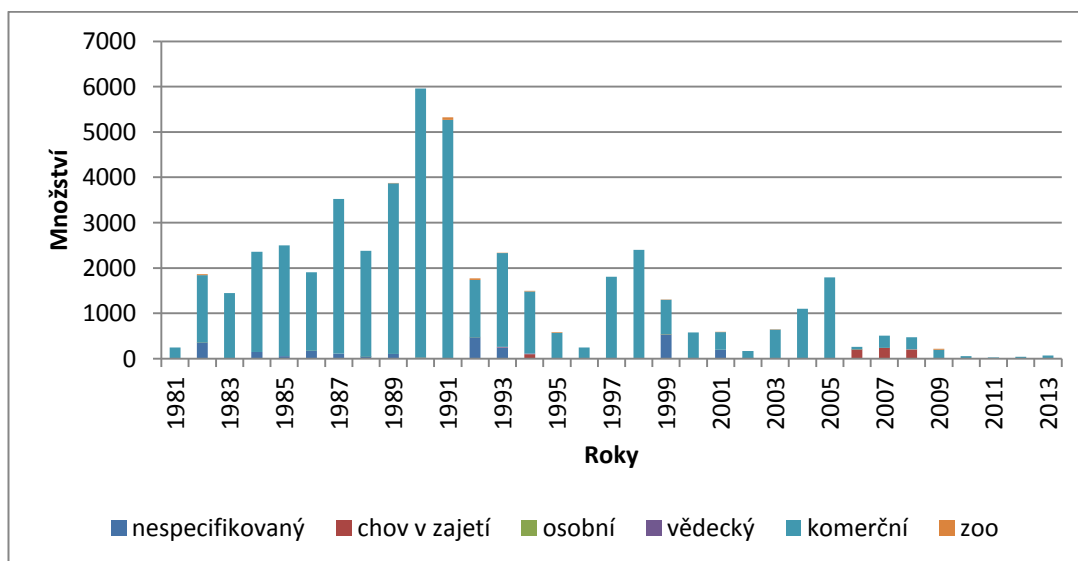
Příloha: II,B

Rozšíření: Indonéské ostrovy

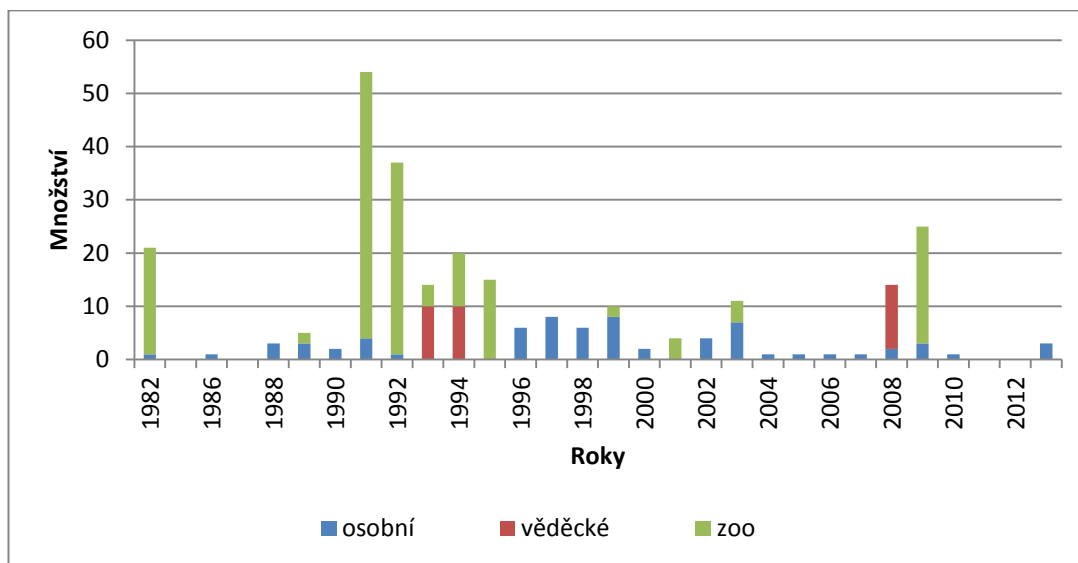
Poddruhy: *Eos rubra bornea*, *Eos rubra cyanothorus*

Hlavním důvodem obchodu s druhem *Eos rubra* byl komerční důvod, který za léta 1981 – 2013 dosahuje množství 46 320 exemplářů. Největší komerční rozmach byl v roce 1990 (5 934) a 1991 (5 266). Chov v zjetí nebo umělé rozmnožování (775) dosahuje nejviditelnějších obchodů v roce 2006 – 2008. Mezi méně významné důvody obchodu patří zoologické zahrady (169), osobní důvody (69) a vědecké důvody (32). V roce 2013 jsou zaznamenány pouze komerční důvody s 65 exempláři a osobní důvody s 3 exempláři. (Graf č.21, Graf č.22)

Graf 21. Struktura důvodu druhu *Eos rubra* v letech 1981 - 2013

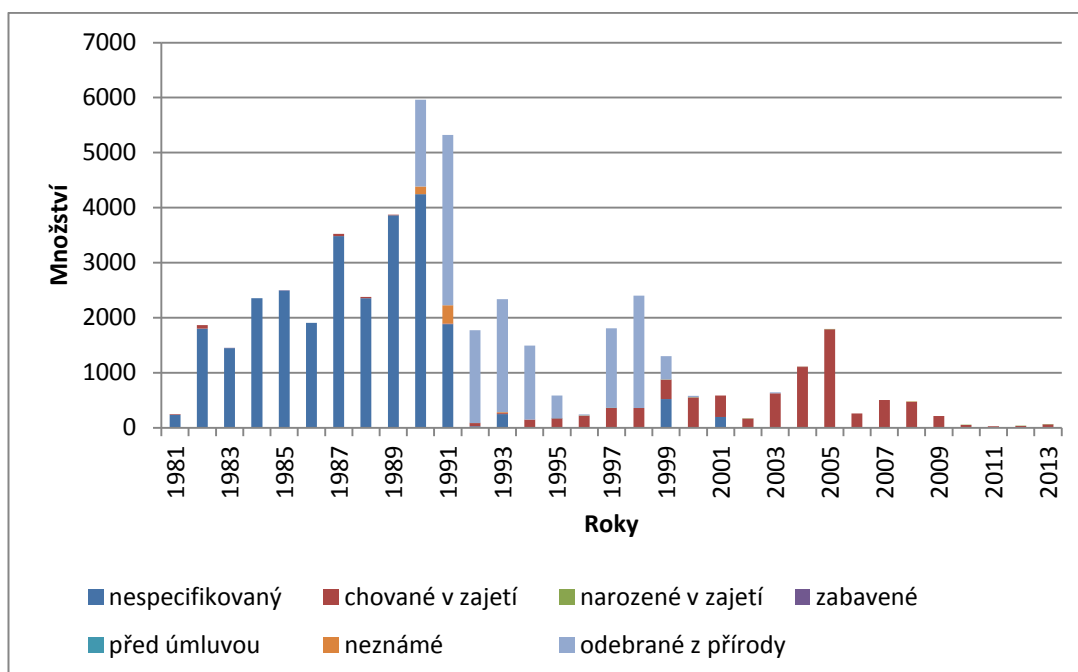

Graf 22. Struktura důvodů bez komerčního a chovu v zajetí nebo umělého rozmnožování v letech 1982 - 2013

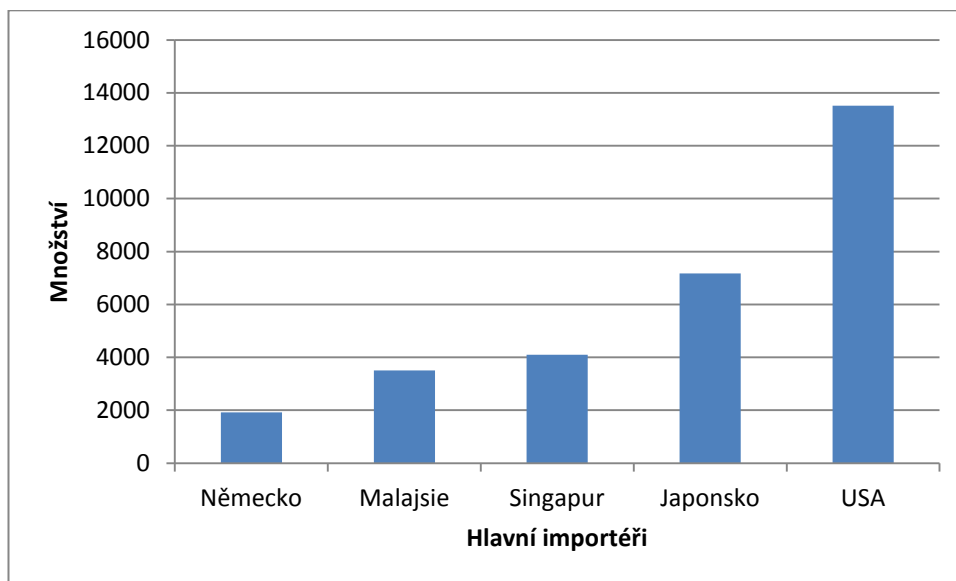
Jako původy exemplářů druhu *Eos rubra* jsou druhy chované v zajetí (8 074) a exempláře odebrané z přírody (14 135). Zvířata chovaná v zajetí mají největší rozmach v letech 2003 – 2005, kdy maxima dosahují v roce 2005 (1 789). U exemplářů odebraných z volné přírody dochází k obchodnímu rozkvětu v letech 1990 – 1994 a v letech 1997 – 1998, kdy nejvyšších hodnot dosahují v roce 1991, počtu 3 095 exemplářů. (Graf č.23)

Graf 23. Struktura původu druhu *Eos rubra* v letech 1991 – 2013

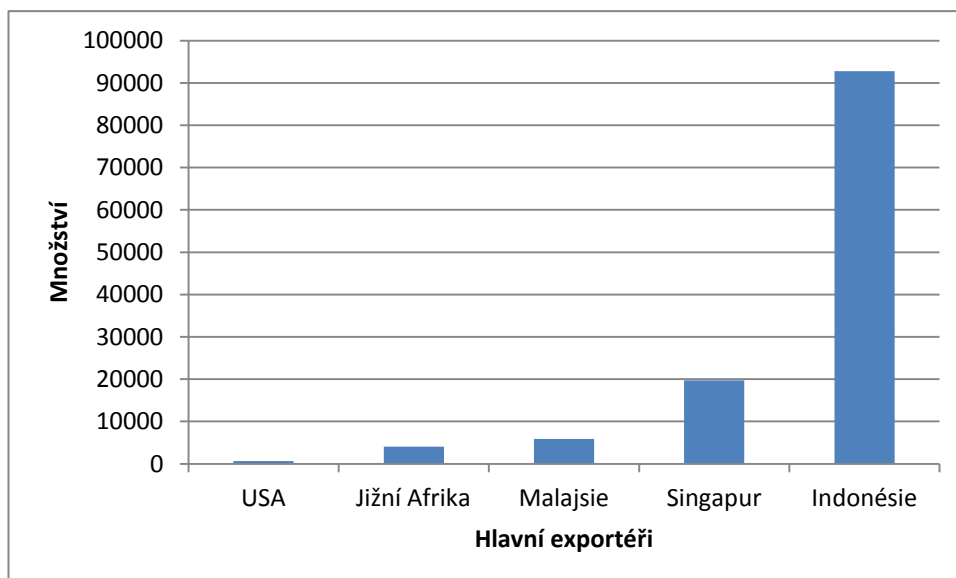

Hlavními importéry druhu *Eos rubra* jsou USA (13 515), Japonsko (7 175), Singapur (4 097), Malajsie (3 499) a v neposlední řadě Německo (1 918). Mezi hlavní exportéry patří s velkým náskokem Indonésie (92 772). Poté v menších počtech Singapur (19 697), Malajsie (5 893) a Jižní Afrika (4 047). Z hlavních exportérů má nejmenší počet exemplářů USA, a to 632. (Graf č.24, Graf č.25)

Graf 24. Hlavní importéři druhu *Eos rubra*

Graf 25. Hlavní exportéři druhu *Eos rubra*

4.7.3 *Trichoglossus haematodus*

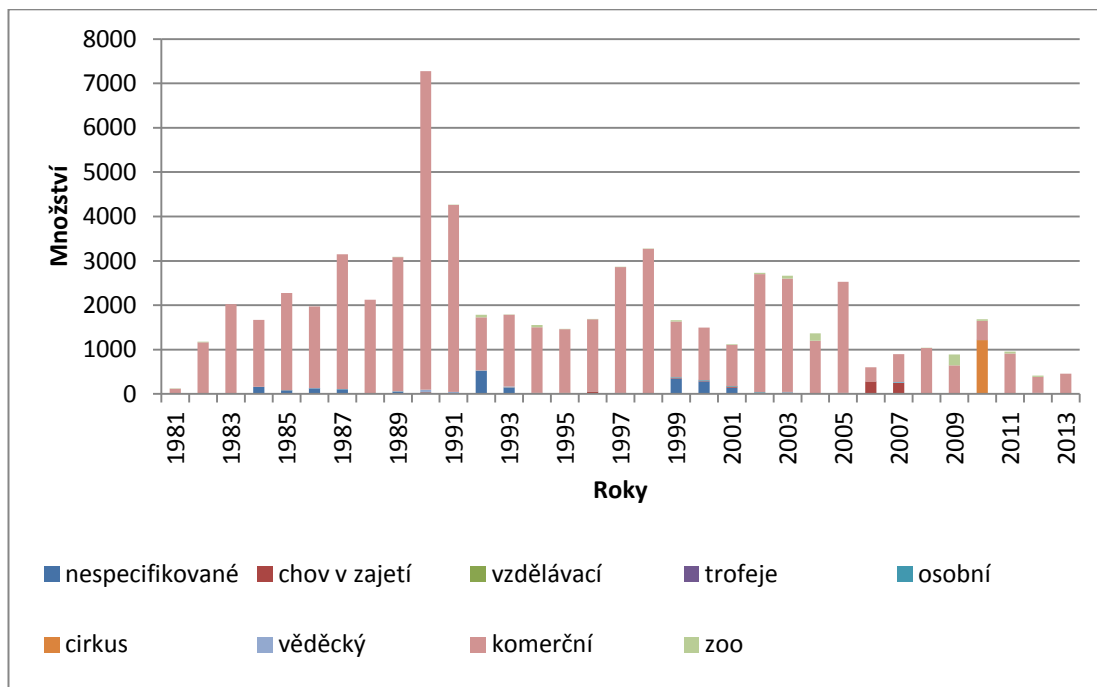
Příloha: II,B

Rozšíření: Šalamounovy ostrovy, Nová Kaledonie, Nové Hebridy, Bali, V Austrálii, Tasmánie

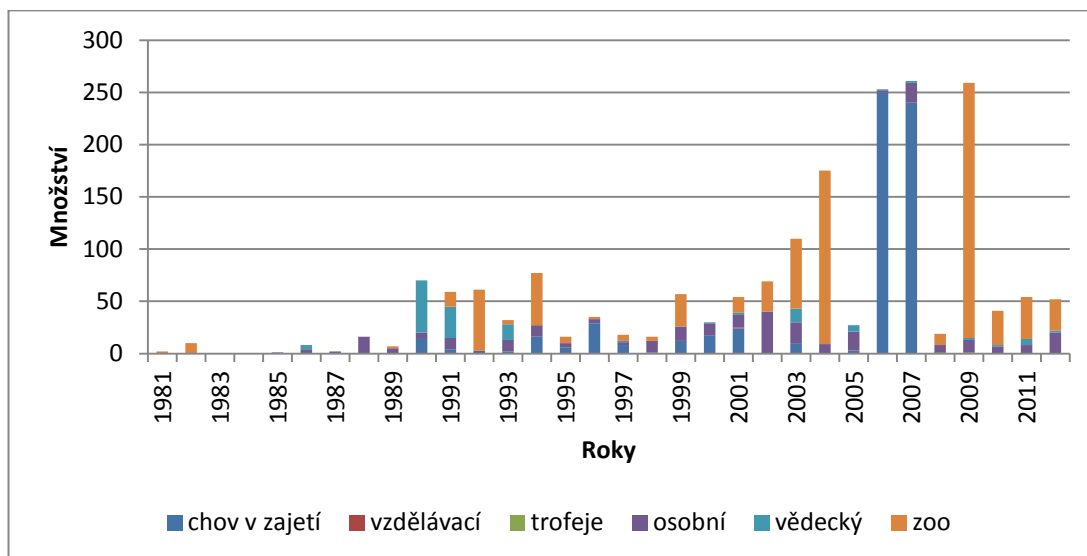
Poddruhy: *Trichoglossus haematodus brooki*, *Trichoglossus haematodus caeruleiceps*, *Trichoglossus haematodus deplanchii*, *Trichoglossus haematodus djampeanus*, *Trichoglossus haematodus flavicans*, *Trichoglossus haematodus forsteni*, *Trichoglossus haematodus haematodue*, *Trichoglossus haematodus intermedius*, *Trichoglossus haematodus massena*, *Trichoglossus haematodus micropteryx*, *Trichoglossus haematodus mitchellii*, *Trichoglossus haematodus moluccanus*, *Trichoglossus haematodus nesophilus*, *Trichoglossus haematodus nigrogularis*, *Trichoglossus haematodus rosenbergii*, *Trichoglossus haematodus stresemanni*

S druhem *Trichoglossus haematodus* se obchodovalo hlavně z komerčních důvodů (58 889), tyto důvody se od roku 1981 držely až do roku 2013, kdy v roce 1990 dosahují maxima 7 176 kusů. V roce 2010 je viditelný i obchod za účelem cirkusů (1 200). Z méně využívaných důvodů je nejvýraznější chov v zajetí nebo umělé rozmnožování (637), hlavně v letech 2006 a 2007, a obchod do zoologických zahrad (824), kde jsou nejvýznamnější roky 2004 a 2009. (Graf č.26, Graf č.27)

Graf 26. Struktura důvodu druhu *Trichoglossus haematodus* v letech 1981 - 2013

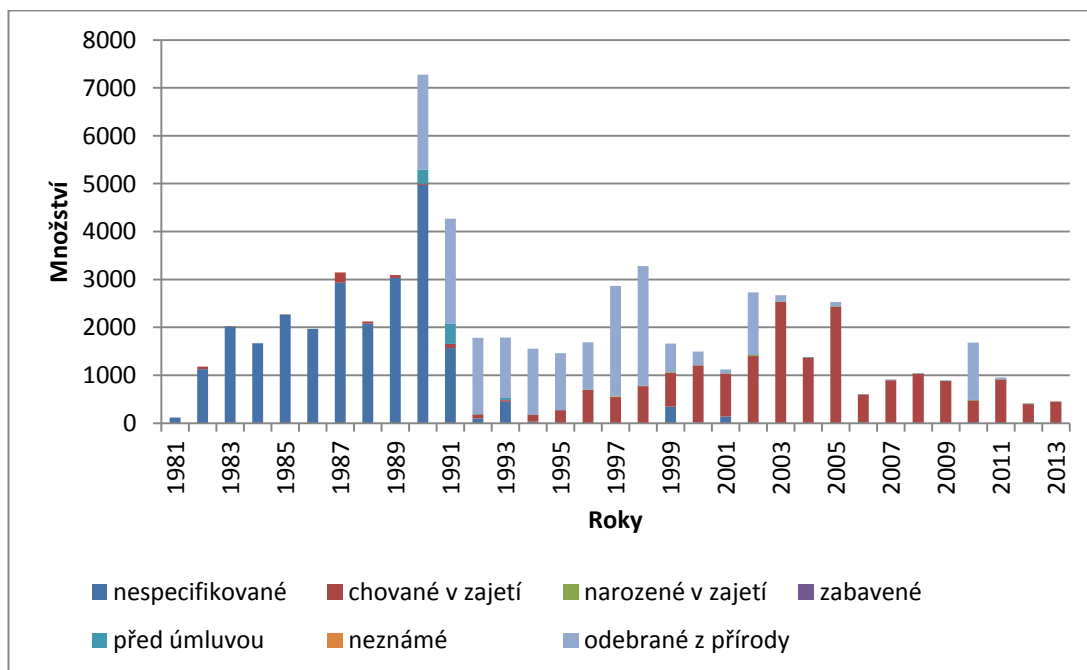

Graf 27. Struktura důvodu bez komerčních a cirkusů druhu *Trichoglossus haematodus* v letech 1981 - 2013

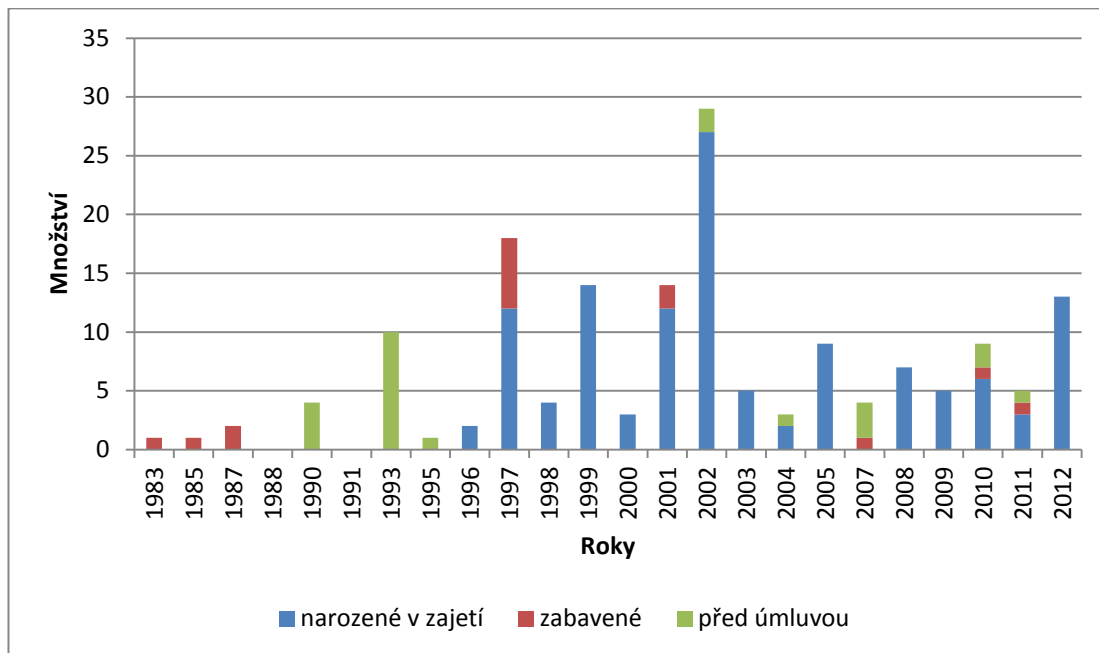

Nejvýznamnějším původem pro *Trichoglossus haematodus* byla zvířata chovaná v zajetí (19 119), kdy nejvyšších čísel bylo dosaženo v letech 2003 (2 532) a 2005 (2 433). Dalším významnějším původem byly exempláře odebrané z volné přírody (19 118). V roce 2013 již nebyly zaznamenány obchody s exempláři odebranými z volné přírody. Z méně významnějších původů jsou nejvýraznější zvířata chovaná v zajetí (124), která nejvyšších čísel dosáhla v roce 2002, a to počtem 27 exemplářů. (Graf č.28, Graf č.29)

Graf 28. Struktura původu druhu *Trichoglossus haematodus* v průběhu let 1981 - 2013

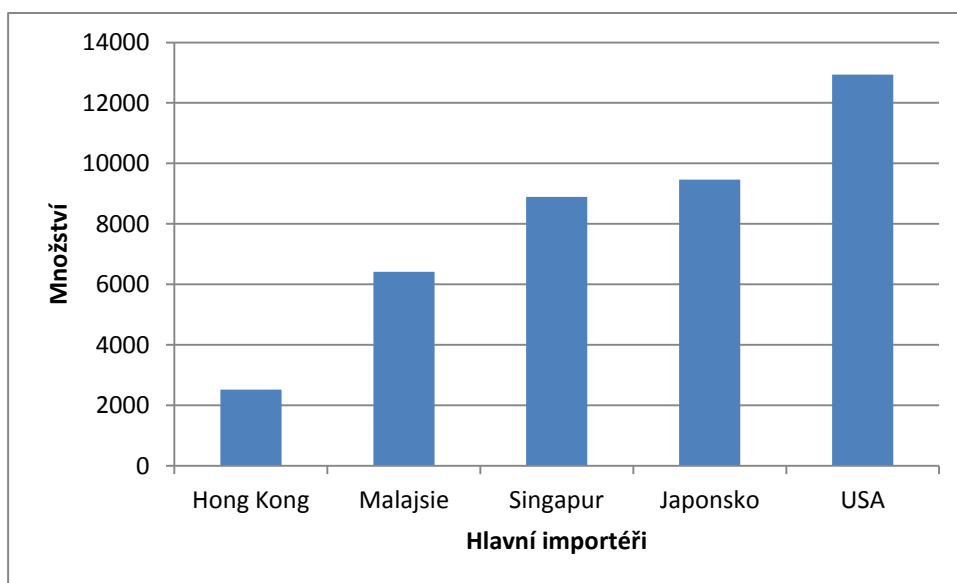

Graf 29. Struktura původu bez zvířat chovaných v zajetí a exemplářů odebraných z přírody druhu *Trichoglossus haematodus* v letech 1983 - 2013

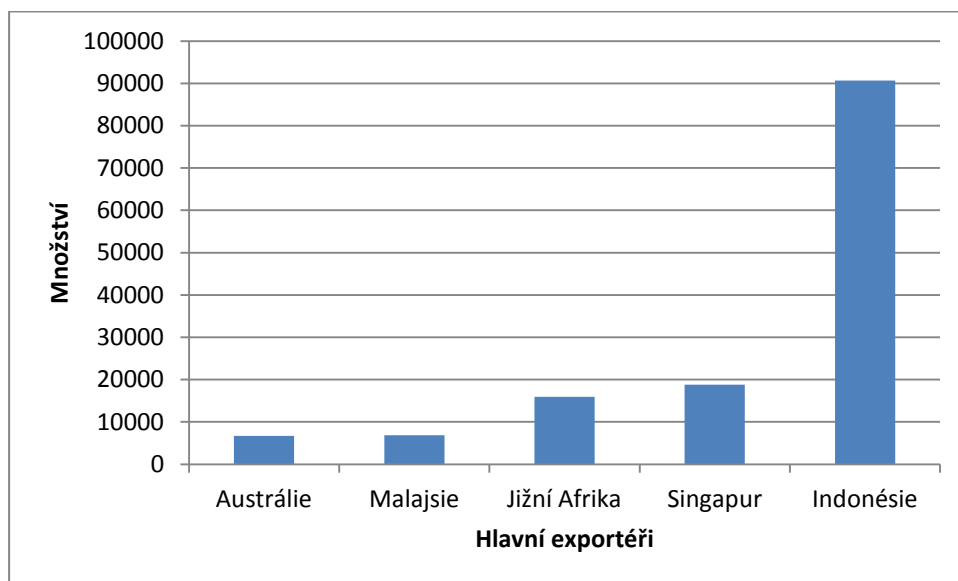

Nejhlavnějším importérem pro druh *Trichoglossus hameatodus* je USA (12 939), mezi méně angažovanými hlavními importéry jsou Japonsko (9 461), Singapur (8 889) a Hong Kong (2 518). Hlavním exportérem je výrazně Indonésie (90 664), v menších číslech jsou to dále Singapur (18 786), Jižní Afrika (15 909) a Malajsie (6 833). Nejmenší exporthy z hlavních zemí jsou z Austrálie, a to v počtu 6 724 exemplářů. (Graf č. 30, Graf č. 31)

Graf 30. Hlavní importéři druhu *Trichoglossus hameatodus*

Graf 31. Hlavní exportéři druhu *Trichoglossus hameatodus*

5 ZÁVĚR

Cílem práce bylo zjistit vývoj obchodu s lorií za jeho 33letou existenci v letech 1981 – 2013.

Bylo zjištěno:

- Import tvořil 290 430 kusů a export 613 777 kusů
- Hlavní importéři: Singapur (56 589), USA (54 818), Japonsko (30 634), Malajsie (28 946), Španělsko (15 270)
- Hlavní exportéři: Indonésie (381 101), Singapur (93 676), Jižní Afrika (56 415), Malajsie (30 309), Austrálie (16 104)
- Nejčastější důvod obchodu: komerční (269 489), zvířata chovaná v zajetí nebo uměle rozmnožována (10 308), Zoo (4 631)
- Nejčastější původ obchodu: zvířata chovaná v zajetí (95 628), exempláře odebrané z přírody (74 837), zvířata narozená v zajetí (983)
- Nejčastější komodity: živé exempláře (286 370), peří (3 045), vzorky (552)
- *Eclustus roratus*: nejčastějším důvodem je komerce (3 455) a chov v zajetí nebo umělé rozmnožování (496), nejčastějším původem je chov v zajetí (19 696) a exempláře odebrané z volné přírody (6 367), hlavními importéry jsou Singapur (8 943) a Malajsie (3 112), hlavními exportéry jsou Jižní Afrika (16 411) a Singapur (8 145)
- *Eos rubra*: nejčastějším důvodem je komerce (46320) a chov v zajetí nebo umělé rozmnožování (775), nejčastějším původem je chov v zajetí (8 074) a exempláře odebrané z přírody (14 135), hlavními importéry jsou USA (13 515) a Japonsko (7 175), hlavními exportéry jsou Indonésie (92 772) a Singapur (19 197)
- *Trichoglossus hameatodus*: nejčastějším důvodem je komerce (58 889) a cirkus (1 200), nejčastějším původem je chov v zajetí (19 119) a exempláře odebrané z volné přírody (19 181), hlavními importéry jsou USA (12 939) a Japonsko (9 461), hlavními exportéry jsou Indonésie (90 664) a Singapur (18 786)

Veškeré obchody negativně ovlivňují výskyt volně žijící lorií, proto by se měl omezit. Pro ochranu druhu by se měl omezit obchod u těch, kteří se na něm nejvíce podílejí, což jsou Indonésie, Singapur, Jižní Afrika, Malajsie a Austrálie.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AOPK (2013): CITES.[online].2013[cit. 2014-11-15]. Dostupné z WWW:<<http://www.ochranaprirody.cz/cites/>>

AOPK (2013): CITES v Evropské unii a České republice.[online].2013[cit. 2014-11-15]. Dostupné z WWW:< <http://www.ochranaprirody.cz/cites/cites-v-eu-a-cr/>>

AOPK (2013): Obecné informace o CITES. [online].2013 [cit. 2014-11-15] Dostupné z WWW:<<http://www.ochranaprirody.cz/cites/obecne-informace-o-cites/>>

Bates H., Busenbark R.(1969) Parrots and related birds, 494 str.

BENEŠ, J. (2012): Co je CITES. [online]. 2012 [cit. 2014-11-15] Dostupné z WWW:<<http://www.cizp.cz/CITES/Co-je-CITES>>

BENEŠ, J. (2012): Exempláře CITES v EU. [online].2012 [cit.2014-11-15] Dostupné z WWW:<<http://www.cizp.cz/CITES/Exemplare-CITES-v-EU>>

BENEŠ, J. (2013): Přílohy CITES. [online]. 2013 [cit. 2014-11-15] Dostupné z WWW:<<http://www.cizp.cz/CITES/Prilohy-CITES>>

Burnie D. (2008) Ptáci: obrazová encyklopedie ptáků celého světa, 512 str.

CITES (2014): Check list of CITES species.[online].2014[cit. 2015-13-03]. Dostupné z WWW:< <http://checklist.cites.org/#/en>>

CITES secretariat (1993): The CITES export quotas. [online]. 1993 [cit. 2014-11-15] Dostupné z WWW:<<http://www.cites.org/eng/resources/quotas/index.php>>

ČIŽP (2012): Kontrola a možné sankce. [online]. 2012 [cit. 2014-11-15]. Dostupné z WWW:<<http://www.cizp.cz/CITES/Kontrola-a-mozne-sankce>>

Dmitrijev J. (1991) Ptáci známí i neznámí, lovení, chránění, 246 str.

Důha J. (1974) Chov exotického vtáctva, 325 str.

Evropská komise (2012): EU Wildlife trade legislation. [online]. 2012 [cit. 2014-11-16]. Dostupné z WWW:<http://ec.europa.eu/environment/cites/legislation_en.htm>

Evropská komise (2012): Scientific Review Group. [online]. 2012 [cit. 2014-11-16]. Dostupné z WWW:<http://ec.europa.eu/environment/cites/srg_en.htm>

Felix J. (1979) Zvířata celého světa: Papoušci, 208 str.

Gloser A. (1994) Atlas ptáků světa, 389 str.

Harrison C., Greensmith A. (2006) Příroda v kostce: Ptáci, 416 str.

Chvapil S. a kol. (1985) Okrasní ptáci, 223 str.

Chvapil S. (1985) Ptáci Austrálie, 140 str.

IUCN (2014): About.[online].2014[cit. 2015-15-03]. Dostupné z WWW:<<http://www.iucnredlist.org/about>>

IUCN (2014): *Eos cyanogenia*.[online].2014[cit. 2015-15-03].Dostupné z WWW:<<http://www.iucnredlist.org/details/22684519/0>>

IUCN (2013): *Eos histrio*.[online].2013[cit. 2015-15-03]. Dostupné z WWW:<<http://www.iucnredlist.org/details/22684502/0>>

IUCN (2012): *Eos reticulata*.[online].2012[cit. 2015-14-03].Dostupné z WWW:<<http://www.iucnredlist.org/details/22684515/0>>

IUCN (2012): *Charmosyna amabilis*.[online].2012[cit. 2015-15-03]. Dostupné z WWW:<<http://www.iucnredlist.org/details/22684693/0>>

IUCN (2013): *Charmosyna diadema*.[online].2013[cit. 2015-15-03]. Dostupné z WWW:<<http://www.iucnredlist.org/details/22684689/0>>

IUCN (2012): *Charmosyna margarethae*. [online]. 2012 [cit. 2015-15-03]. Dostupné z WWW: < <http://www.iucnredlist.org/details/22684697/0> >

IUCN (2012): *Charmosyna mekki*. [online]. 2012 [cit. 2015-14-03]. Dostupné z WWW: < <http://www.iucnredlist.org/details/22684668/0> >

IUCN (2012): *Charmosyna multistriata*. [online]. 2012 [cit. 2015-15-03]. Dostupné z WWW: < <http://www.iucnredlist.org/details/22684675/0> >

IUCN (2014): *Charmosyna palmarum*. [online]. 2014 [cit. 2015-15-03]. Dostupné z WWW: < <http://www.iucnredlist.org/details/22684661/0> >

IUCN (2013): *Charmosyna toxopei*. [online]. 2013 [cit. 2015-14-03]. Dostupné z WWW: < <http://www.iucnredlist.org/details/22684671/0> >

IUCN (2012): *Lorius albidinucha*. [online]. 2012 [cit. 2015-14-03]. Dostupné z WWW: < <http://www.iucnredlist.org/details/22684603/0> >

IUCN (2013): *Lorius domicella*. [online]. 2013 [cit. 2015-15-03]. Dostupné z WWW: < <http://www.iucnredlist.org/details/22684586/0> >

IUCN (2012): *Lorius garrulus*. [online]. 2012 [cit. 2015-15-03]. Dostupné z WWW: < <http://www.iucnredlist.org/details/22684581/0> >

IUCN (2001): The categories. [online]. 2001 [cit. 2015-15-03]. Dostupné z WWW: < <http://www.iucnredlist.org/technical-documents/categories-and-criteria/2001-categories-criteria> >

IUCN (2013): *Vini kuhlii*. [online]. 2013 [cit. 2015-15-03]. Dostupné z WWW: < <http://www.iucnredlist.org/details/22684630/0> >

IUCN (2012): *Vini peruviana*. [online]. 2012 [cit. 2015-15-03]. Dostupné z WWW: < <http://www.iucnredlist.org/details/22684641/0> >

IUCN (2013): *Vini stepheni*. [online]. 2013 [cit. 2015-14-03]. Dostupné z WWW: < <http://www.iucnredlist.org/details/22684636/0> >

IUCN (2013): *Vini ultramarina*. [online]. 2013 [cit. 2015-15-03]. Dostupné z WWW: < <http://www.iucnredlist.org/details/22684647/0> >

McDonald D. (2003) Feeding ecology and nutrition of Australian lorikeets, 204 str.

Potůček (2012): Eklektus různobarvý (*Ecleetus roratus*).[online].2012[cit. 2014-11-15]. Dostupné z WWW:< <http://www.ararauna.cz/atlas/eklektus-ruznobarvy-eclectus-roratus/>>

Potůček (2014): Lori černý (*Chalcopsitta atra*).[online].2014[cit. 2014-11-14]. Dostupné z WWW:< <http://www.ararauna.cz/atlas/lori-cerny-chalcopsitta-atra/>>

Potůček (2014): Lori kardinálský (*Chalcopsitta cardinalis*).[online].2014[cit. 2014-11-15]. Dostupné z WWW:< <http://www.ararauna.cz/atlas/lori-kardinalsky-chalcopsitta-cardinalis/>>

Potůček (2012): Lori modropsý (*Eos histrio*).[online].2012[cit. 2014-11-15]. Dostupné z WWW:< <http://www.ararauna.cz/atlas/lori-modropsy-eos-historio/>>

Potůček (2014): Lori olivový (*Chalcopsitta duivenbodei*).[online].2014[cit. 2014-11-15]. Dostupné z WWW:< <http://www.ararauna.cz/atlas/lori-olivovy-chalcopsitta-duivenbodei/>>

Potůček (2014): Lori rudočelý (*Chalcopsitta sintillata*).[online].2014[cit. 2014-11-15]. Dostupné z WWW:< <http://www.ararauna.cz/atlas/lori-rudocely-chalcopsitta-sintillata/>>

Potůček, Horyna (2014): Jaké jsou aktuální ceny loriů na českém a evropském trhu?[online].2014[cit. 2015-15-03]. Dostupné z WWW:< <http://www.ararauna.cz/2014/12/jake-jsou-aktualni-ceny-loriu-na-ceskem-a-evropskem-trhu/>>

Reinschmidt M. (2010) Atlas papoušků: 353 druhů na fotografiích, 381 str.

Šálek J. (1990) Kapesní atlas cizokrajných ptáků, 289 str.

Vašíček M. (2004) Kakaduové a loriové, 230 str

Veger Z. (1971) Kapesní atlas cizokrajných ptáků, 335 str.

Veselovský Z. (2002) Ptáci, 256 str.

WWF (2014): About.[online].2014[cit. 2015-14-03]. Dostupné z WWW:<
<https://www.worldwildlife.org/about>>

WWF (2014): History.[online].2014[cit. 2015-14-03]. Dostupné z WWW:<
<https://www.worldwildlife.org/about/history>>

WWF (2014): Initiatives.[online].2014[cit. 2015-14-03]. Dostupné z WWW:<
<https://www.worldwildlife.org/initiatives>>

Zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatření k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy)